

ЗВЯЗДА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

Table with subscription rates: ПРАЦЯГВАЕЦЦА ПАДПІСКА НА ІІІ КВАРТАЛ І ІІ ПАЎГОДДЗЕ 2010 г. Падпіска праз РУП «Белпошта» (кошт у рублях)

Беларусь і Расія маюць намер паглыбляць кааперацыю ў сферы касмічнай прамысловасці

Аб гэтым учора ішла размова ў час наведвання Прэзідэнтам Беларусі Аляксандрам Лукашэнкам навукова-вытворчага прадпрыемства «Усерасійскі навукова-даследчы інстытут электрамеханікі і заводам імя А. Г. Іасіфіяна», прадае БЕЛТА.

Як адзначыў кіраўнік дзяржавы, у свой час, калі абмяркоўвалася неабходнасць стварэння ў Беларусі ўласнага спадарожніка, было шмат скептычнай гэтага праекта. Аднак Прэзідэнт зыходзіў з таго, што, па-першае, неабходна было захаваць існуючы ў рэспубліцы вытворча-навуковы патэнцыял, а па-другое, значна рушыць наперад. «Транжыры вырабляліся і будуць вырабляцца, а гэта зусім новае», — адзначыў Аляксандр Лукашэнка, растлумачыўшы, што калі ў будучым якая-небудзь дзяржава і зможа працьці без гэтых сучасных тэхналогій, то лічыцца перадавой яна ўжо не будзе.

У сувязі з гэтым Прэзідэнт Беларусі прапанаваў расійскім партнёрам унесці канкрэтныя прапановы па перспектывіўных напрамках супрацоўніцтва з беларускай прамысловасцю. Ён адзначыў, што няма неабходнасці дубляваць ужо існуючы ў Беларусі базэ і ствараць новую школу. «Яны ёсць у нашай Беларусі», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. Гэта прапанова выклікала цікавасць з боку расійскіх партнёраў. Яны ў сваю чаргу таксама прапанавалі Беларусі супрацоўніцтва па пашырэнні спектра задач, якія выконваюцца беларускімі спецыялістамі ў інтарэсах касмічнай прамысловасці ў Саюзнай дзяржаве. Пры гэтым удзел у розных сумесных праектах будзе ісці паралельна з падрыхтоўкай і навучаннем персаналу. Фактычна размова ідзе аб стварэнні ў Беларусі паўнацэннай уласнай касмічнай прамысловасці з вытворчай і навуковай базай. «Мы павінны атрымаць новы напрамак у эканоміцы», — дадаў Аляксандр Лукашэнка.

Неабходнай умовай работы Мытнага саюза Беларусь бачыць адмену абмежавальных мераў у пастаўках нафты і нафтапрадуктаў

Адмена абмежавальных мераў у пастаўках нафты і нафтапрадуктаў — неабходная умова паспяховага функцыянавання Мытнага саюза. Аб гэтым заявіў БЕЛТА ў беларускай дэлегацыі, якая суправаджае кіраўніка дзяржавы ў ходзе яго візіту ў Расійскую Федэрацыю.

Беларусь бачыць пазітыўныя вынікі, дасягнутыя пры фарміраванні МС, аднак сёння лічыць іх даволі сціпымі. «Беларусь не прымае выбарчага падыходу да прымянення пошлін», — падкрэсліў кіраўнік дэлегацыі, прывёўшы як прыклад тое, што расійскім бокам выбарчана прымяняюцца вывазныя мыльныя пошліны на нафту і нафтапрадукты, якія пастаўляюцца ў Беларусь. У той жа час адносна Казахстана такія пошліны не прымяняюцца.

Беларусь у выпадку становаўчага завяршэння перагавораў не бачыць перашкоды для таго, каб у самага каротка тэрміны правесці ўсе ўнутры-дзяржаўныя працэдурны, каб Мытны саюз функцыянаваў у поўным аб'ёме. У дэлегацыі лічыць, што пасляховае рэалізацыя гэтага праекта (афармленне МС і пазней стварэнне АЭП. — Заўвага БЕЛТА) ў інтарэсах Расіі, якая прэтэндуе на дастаўку нафтаў і шэрагу не толькі рэгіянальных, але і сусветных лідараў. Ад гэтага залежыць і тое, ці будзе ў далейшым іншыя краіны зацікаўлены ў далучэнні да саюза.

Што датычыцца газавай праблематыкі ў адносінах паміж Беларуссю і Расіяй, у беларускай дэлегацыі нагадалі: дамоўленасці 2006 года краіны павінны былі выйсці на роўнадавальныя цэны да 2011 года. Пры гэтым бакі дамаўляліся менавіта аб паралельным ходзе гэтага працэсу. Аднак расійскія ўлады па шэрагу эканамічных прычын заявілі аб планах перайсці да роўнадавальнага цэнаў да 2015 года.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка знаходзіцца з рабочым візітам у Расію. Запланаваныя сустрэчы кіраўніка беларускай дзяржавы з Прэзідэнтам РФ Дзмітрэем Мядзведзевым і старшынёй расійскага ўрада Уладзімірам Пуціным. Асноўнай тэмай сустрэч стануць пытанні функцыянавання Мытнага саюза Беларусі, Казахстана і Расіі. Парадак дня перагавораў таксама ўключае актуальныя пытанні беларуска-расійскага супрацоўніцтва.

Аляксандр Лукашэнка павіншаваў Дзмітрыя Мядзведзева

Кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста павіншаваў Прэзідэнта Расійскай Федэрацыі Дзмітрыя Мядзведзева і ўсіх расійцаў з нацыянальнымі святам — Днём Расіі.

Прэзідэнт Беларусі падкрэсліў, што прыняцце Дзяржаўнага аб'яднання суверэнітэце стала пачаткам новай эпохі ў гісторыі Расійскай Федэрацыі, што дазволіла павысіць ролю і аўтарытэт краіны на міжнароднай арэне.

Прэзідэнт Беларусі павіншаваў Елізавету ІІ

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка ад імя беларускага народа і сябе асабіста павіншаваў Каралеву Злучанага Каралеўства Вялікабрытаніі і Паўночнай Ірландыі Елізавету ІІ з нацыянальнымі святам — Днём нараджэння Каралевы.

Прэс-служба Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

У нядзелю — моцны дождж і град!

Сёння даволі спокійнае паветра працягне паступаць у Беларусь з боку поўначы Афрыкі, паведамляў рэдакцыі начальнік службы метэаралагічных прагнозаў Рэспубліканскага гідромэцэарацэнтру Мінпрыроды Дзмітрый РАБАЎ. Тэмпература паветра ўдзень плюс 30—34, па Гомельскай вобласці да 35, толькі ў паўночных раёнах — 24—29. Месяцямі кароткачасовы дождж і навалніца. У нядзелю гарачыня спадзе і ўсталяюцца даволі складаныя ўмовы надвор'я. Праз тэрыторыю Беларусі пачне рухацца вельмі актыўны атмасферны фронт. Амаль паўсюдна чакаюцца дажджы і навалніцы, пры навалніцах шквалістае ўзмацненне ветру, месцамі дажджы моцныя. Удзень у Гомельскай і Магілёўскай абласцях у асобных раёнах магчымы град. Тэмпература ўначы 12—17, па нядзельным усходзе — да 23, удзень — 19—26, у Гомельскай вобласці — да 27—30. У пачатку наступнага тыдня ў нашу краіну прыйдзе антыцыклон з боку Заходняй Еўропы. Ападкаў амаль не будзе, толькі ў паўднёвых раёнах магчымы невялікі дождж. Тэмпература ўначы 6—11, па поўдні — да 15, удзень — 18—24.

Сяргей КУРКАЧ.

Прамая лінія

ДАПАМОГА: КАМУ ШТО? Падтрымка ветэранаў і інвалідаў, адрасная сацыяльная дапамога, сацыяльнае абслугоўванне на даму і магчымае атрыманне іншых сацыяльных паслуг — усё гэта стане тэмай «прамой лініі» нашай газеты з удзелам начальніка ўпраўлення дзяржаўнай сацыяльнай падтрымкі насельніцтва Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Івана Пятровіча НАГІБІНА. «Прамая лінія» прыйдзе 15 чэрвеня з 11 да 12 гадзін па рэдакцыйных тэлефонах (8-017) 292 38 21 ці 292 38 92. Нумар для папярэдніх пытанняў — 287 17 57.

Прамая лінія

ЭНДАКРЫННАЯ СІСТЭМА Дыягностыка і лячэнне цукровага дыябету 1-га і 2-га тыпу, захворванняў шчытападобнай залозы, прафілактыка эндарынальнай паталогіі будучы ў цэнтры увагі «прамой лініі» з удзелам загадчыцы эндыкрыналагічнага аддзялення Рэспубліканскага цэнтра медыцынскай рэабілітацыі і бальнеалячэння Алены Іванавы КУЗЬМЯНКАВАЙ. Задаць пытанні спецыялісту можна 18 чэрвеня, у пятніцу, з 14.00 да 15.30 па рэдакцыйных нумарах: 8 (017) 292 38 21 і 292 38 92. Папярэднія пытанні прымаюцца па нумарах: 8 (017) 287 18 36 і 287 18 29.

Уладзімір МАКЕЙ: «ТОЛЬКІ СЛАБАЯ ўлада баіцца прэсы. ДЛЯ МОЦНАЙ ўлады аб'ектыўныя, жывыя СМІ, НЕАБЫЯКВАНЫЯ ЖУРНАЛІСТЫ — ГЭТА ДАПАМОГА...»

Некалькі дзён запар умельцы клавиатуры і мікрафона з 18 краін адкрывалі новае для сябе і перадавалі веды маладой змене, знаёміліся з Беларуссю і адно з адным, абмяняліся вопытам, дыскусавалі, прыходзілі да агульных высноў. Разам. Супольна. Насычаная праграма пятага, юбілейнага, Беларускага міжнароднага медыяфоруму дазволіла калі не ахапіць неабудымнае, то шмат зрабіць дык дакладна. Агульнасць праблем, задач, інтарсаў і ў нечым нават ментальнае дазваліла рабоче сотняў удзельнікаў ісці спарней. Вымагаў гэтага і сама тэма — «Партнёрства дзеля будучыні». Па-сапраўднаму грунтоўны ўнёсак у скарбонку задзёўжання. І словам (а ключавыя слова, несумненна, — інтэграцыя), і справай.

Кіраўнік Адміністрацыі Прэзідэнта Беларусі Уладзімір МАКЕЙ прапанаваў зрабіць міжнародны медыяфорум пастаянным і ў наступны раз правесці яго таксама ў Мінску. — Сённяшні форум стаў выдатнай пляцоўкай для адкрытага, шчырага абмену меркаваннямі па любых пытаннях і даў магчымае малядым журналістам набрацца вопыту ў мэтра прафесіі, — сказаў ён.

Уладзімір Макей адзначыў, што СМІ — найважнейшы інструмент фарміравання грамадскай думкі. Але, на жаль, яны ўсё часцей становяцца мацёрнаю зброяй і палітыкі і эканамісты, сродкам лабіравання і ўплыву. Разам з тым, рост уплыву СМІ не заўбэды суправаджаецца ростам адказнасці.

— Важна, каб у кругавароце бунднік і дробных інфармацыйных пастаў СМІ знаходзіліся са ацанкай саміх сябе, магчымае задумача пра сваё сапраўднае ролі і наступствы для дзяржавы і грамадства, — падкрэсліў кіраўнік Адміністрацыі. — Журналістам варта ўзяць на себе частку віны і за эканамічныя праблемы і ў свеце. Далека не заўбэды яны здароўча з-за памылкаў і пралікаў дзелавага плана. Не апошняю роллю адгаворваюць чуткі, якія тыражуюць СМІ, і такім чынам нараджаюць паніку ў насельніцтва.

— Сёння асабліва востра стаіць пытанне аб экалогіі інфармацыйнай прасторы, — упэўнены Уладзімір Макей. — Свабода павінна быць не «ад», а «дзеля». Глыбока памыляецца той, хто лічыць што СМІ — гэта праблема для ўлады. Толькі слабая ўлада баіцца прэсы. Для моцнай ўлады аб'ектыўныя, жывыя СМІ, неаб'яквыя журналісты — гэта дапамога, крыніца ведаў болейшых кропак грамадства. Сёння свабодзе слова перашкоды не ўлада, а грошы і зашмад інфармацыі.

— Стварыць, а не разбураць, аб'ядноўваць, а не разрываць, збіраць, а не губляць — такія задачы ставілі перад сабой і шукалі спосабы іх вырашэння ўчора удзельнікі міжнароднага медыяфоруму. — Праўдзёна ў Беларусі такога маштабнага і значнага прафесійнага мерапрыемства, як міжнародны медыяфорум, сведчыць пра імкненне нашай краіны актыўна развіваць міжнароднае інфармацыйнае супрацоўніцтва, садзейнічаць кансалідацыі медыя-супольнасці постсваецца прасторы, вырашэнню агульных праблем і задач, — зазначыў на пленарным пасяджэнні форуму міністр інфармацыі Беларусі Алег ПРАЛІСКОўСкі. — Глыбока сімвалічна, што прадстаўнікі Расіі, усіх краін СНД і Балтыі, далёкага замежжа сабраліся ў Мінску ў год 65-годдзя Вялікай Перамогі. Гэта святочнае свята, калі аддаюць даніну памяці пакалення пераможцаў — тых, хто ў цяжкай гады ваеннага ліхалецця цэлай усій сілаў і нават уласнага жыцця адстае свабоду і незалежнасць Радзімы. Гэта сама лепшы прыклад сапраўднага патрыятызму і найвышэйшай адказнасці, адданасці сваёму грамадскаму абавязку.

— Мы заўжды адкрытыя для добрых сяброў, гатовыя абмяркоўваць самыя складаныя і актуальныя праблемы, пашыраць рыгорытны супрацоўніцтва, — запэўнівае кіраўнік інфармацыйнага ведамства Беларусі. — Гэты медыяфорум дазволіў нам перамацаваць і актуальныя праблемы, пашыраць рыгорытны супрацоўніцтва, — запэўнівае кіраўнік інфармацыйнага ведамства Беларусі.

— Сёння мы павінны ўключыцца ў стварэнне працэсу, быць правяджымі высокіх духоўных каштоўнасцяў, ідэй грамадскай кансалідацыі супрацоўніцтва, талерантнасці і ўзаемаарумення — як на міждзяржаўным, так і на міжасобным узроўні. Для сучаснага журналіста надзвычайна важныя новыя веды і прафесійныя навыкі, пошук цікавых тэмаў і глыбіня дасле-

давання, а таксама найвышэйшая сацыяльная адказнасць, увага і павага да сваёй аўдыторыі, — упэўнены міністр. Пасяджэнне не абшлось без прыёмных урачыстасцяў: наш калег з «Рэспублікі» Міхаіл Шыманскі атрымаў ганаровы знак Саюза журналістаў Расіі за заслугі перад прафесійнай супольнасцю. І без прыгожай асабістай сувязі. Уладзімір Макей адзначыў, што СМІ — гэта праблема для ўлады. Толькі слабая ўлада баіцца прэсы. Для моцнай ўлады аб'ектыўныя, жывыя СМІ, неаб'яквыя журналісты — гэта дапамога, крыніца ведаў болейшых кропак грамадства. Сёння свабодзе слова перашкоды не ўлада, а грошы і зашмад інфармацыі.

Тэл.: (8017) 224 61 34, 500 47 12. Сайт у інтэрнете: www.rlt.by.

Жыхарка вёскі Язна Мёрскага раёна Ларыса БЕРВЯЧОНАК не ўяўляе сваю сядзібу без багацця кветак і ўшмешак дачок Аксаны і Ганны.

А аб'ядноўвае нас не толькі мінулае. Сёння працуюць нямола сумесных праектаў, адным з якіх, дарчы, з'яўляецца і V міжнародны медыяфорум у Мінску. Нездарма на ім прадстаўлены СМІ усіх колішніх рэспублік Савецкага Саюза. Уладзімір Гаркун нагадаў таксама пра тое, што ў 2009 годзе свет убачыў унікальную кніжную серыю «Класіка літаратуры СНД», выданне якой падтрымлівае Міждзяржаўны фонд гуманітарнага супрацоўніцтва дзяржаў — удзельніц Садружнасці. Яшчэ адзін прыклад — Маладзешчанскі сімфанічны аркестр СНД, якім сёлета на канцэрце ў штаб-кватэры ААН дырыжыраваў Уладзімір Слівакоў. — Пра тое, што колішнія жыхары краіны павінны быць часткай аднаго, — гэта таксама павінна быць часткай памяці, — зазначыў Макей. — Мы жывем у адным свеце, і гэта павінна быць часткай памяці, — зазначыў Макей. — Мы жывем у адным свеце, і гэта павінна быць часткай памяці, — зазначыў Макей. — Мы жывем у адным свеце, і гэта павінна быць часткай памяці, — зазначыў Макей.

Фота БЕЛТА.

ры адной краіны здольныя плённа супрацоўнічаць, казаў і намеснік Дзяржаўнага сакратара Саюзнай дзяржавы Сяргей ШУХНО. Бюджэт Саюзнай дзяржавы за гады свайго існавання павялічыўся ў два разы. Толькі за мінулы год Беларусь і Расія было падпісана больш за 40 сумесных праграм. Нават калі ёсць поспех і сумесныя справы, жыхары нашых краін пра іх ведаюць недастаткова. Гэты заклік сфармуляваны ў «Мінскай ініцыятыве», якую прынялі ўчора ў беларускай сталіцы журналісты і кіраўнікі розных СМІ з амаль двух дзясяткаў краін.

— Сёння чытачы чакаюць ад нас зменіцца кошт будаўніцтва жылля для чаргавой сям'і і ў наступным годзе? — Кошт будаўніцтва пры любых выпадках будзе заставацца ў эканамічна абгрунтаваных рамках. Дынаміка змянення кошту будаўніцтва будзе залежаць ад многіх фактараў агульнага макраэканамічнага становаўча краіны. Цяпер і на працягу апошніх месяцаў сярэдні кошт квадратнага метра жылля ў краіне стабільна трымаецца каля 500—550 долараў. У рэгіёнах будзеца крыху таннейшае жыллё, у сталіцы яно часам значна даражэйшае.

РЭГІСТРАЦЫЯ ДАГАВАРОЎ — ГАРАНТЫ БЯСПЕКІ ДЛЯ ДОЛЬНІКАЎ

што нумар дома і кватэры адпавядае аднаму жылльваму памяшканню, а нехта спрабуе зарэгістраваць адразу два дагаворы. Такага ўжо не будзе, як і выпадку з падманутымі дольнікамі аднаго сумнавадомага дома на скрыжаванні вуліц Прытычка і Лабанка ў Мінску, дзе на адну кватэру прэтэндавалі адразу некалькі дольнікаў. — Цяпер інтарэсы дольнікаў будзе абараняць мясцова ўлада? — Мясцовыя органы і раней неслі адказнасць за ўсё, што робіцца па лініі жыллёвага будаўніцтва, аднак у заканадаўстве часам узніклі невялікія прававыя шчыліны, — удакладняе Аляксандр Горваль. — Сёння гэтай нормай цалкам выключана магчымае прадаваць кліентам «паветраныя метры». У працэсе распрацаваны і больш дакладны парадак накіравання грамадзян, якія маюць патрэбу ў паляпшэнні жылльвых умоў, у долевае будаўніцтва. Такі парадак існаваў і раней, але былі пытанні. Цяпер удакладняецца сама працэдура такога накіравання, зыходзячы з існуючай практыкі: каму з чаргавікоў прапаноўваецца долевае будаўніцтва ў першую чаргу, якім чынам фарміраваць спісы будучых дольнікаў і г.д. Дакументам, згодна з яким павінна быць абаронены розныя валюты ў якасці плацэжы фізічнымі асобамі па лініі долева-

Table with exchange rates: ЗАРПЛАТА ЗА КРАСАВІК УЗРАСТА НА 2 ПРАЦЭНТЫ. Курсамі замежных валют, устанавленых НБ РБ з 12.06.2010 г. (для бін разлікаў)

Пасол Расіі не бачыць добрай альтэрнатывы кандыдатуры Аляксандра Лукашэнка на прэзідэнцкіх выбарах

Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Расіі ў Беларусі Аляксандр Сурыкаў не бачыць добрай альтэрнатывы кандыдатуры Аляксандра Лукашэнка на прэзідэнцкіх выбарах. Аб гэтым ён сказаў ўчора на прэс-канферэнцыі ў Мінску, перадае карэспандэнт БЕЛТА.

«Мы традыцыйна падтрымлівалі Аляксандра Рыгоравіча», — адзначае дыпламат. — Мы разумеем, што Аляксандр Лукашэнка — гэта Прэзідэнт Беларусі, суверэннай дзяржавы, і таму ён не можа быць не прасірайскім, не праўкраінскім, не праамерыканскім».

Пасол таксама падкрэсліў, што Кромль ніколі не падтрымліваў апазіцыйныя сілы ў Беларусі. «Што датычыцца ўдзелу некаторых раісійскіх сіл у справах беларускай апазіцыі — я не магу гэтага павердзіць. Вядома, не выключана, што нейкія беларускія апазіцыйныя групы бываюць у Маскве, сустракаюцца з прадстаўнікамі нашых партый. Але афіцыйна Расія ніколі беларускую апазіцыю не падтрымлівала», — сказаў Аляксандр Сурыкаў.

Пасол Расіі ў Беларусі Аляксандр Сурыкаў не выключнае перспектывы ўскладнення мытнага рэжыму на беларускую-расійскую граніцы ў выпадку, калі Беларусь не далучыцца да дакумента аб да-

моўленася па Мытнаму саюзу, падпісанага Расіяй і Казахстанам 28 мая.

«Калі Беларусь не падпісае гэтага дакумента, то атрымаецца Мытны саюз з дзюбо дзяржаў: Расія і Казахстан. Аднавіць мытны тэрыторыя — па ўсім яе перыметры будуюцца мытныя граніцы. Цалкам зразумела, што ў сувязі з гэтым на граніцы ўзнікаюць пэўныя ускладненні: санітарныя, ветэрынарныя, мытныя. Бо адзіная мытныя тэрыторыя сплучыцца галоўнай мэце — фарміраванню больш сур'ёзных памераў уласнай канкурэнтнай эканомікі», — растлумачыў дыпламат.

Мытныя пошліны на нафту ўнутры Мытнага саюза — гэта атавізм. Такое меркаванне выказаў Аляксандр Сурыкаў.

«Сітуацыя зразумелая. Мы не гатовы на першым этапе Мытнага саюза адмяніць пошліны на энергаарсусы», — сказаў дыпламат. «Самі па сабе такія мытныя пошліны — гэта атавізм. Цяпер ні ў адным з існуючых у свеце мытных саюзаў яны не прысутнічаюць», — дадаў ён.

Паводле слоў Аляксандра Сурыкава, расійская практыка мытных пошлін бярэ пачатак у 1990 гадах, «калі мы маглі перайсці

на рыначныя цэны на энерганосныя рэсурсы, таму што тады канчаткова разбурылася б эканоміка і разарылася б насельніцтва».

«Трэба думаць, як выходзіць з гэтай сітуацыі», — сказаў пасол. Дыпламат падкрэсліў, што трэба шукаць выхад у ўзаемавыгадных раўнапраўных умовах вядзення бізнесу, у тым ліку ў плане перапрацоўкі энергаарсусаў.

Аб уваходжанні Беларусі ў склад Расіі не можа быць і гаворкі. Аб гэтым заявіў Аляксандр Сурыкаў.

«Гаварыць можна ўсё, што пажадаеце. І я ўвогуле падзяляю пазіцыю Аляксандра Лукашэнка, які гаворыць, што расія і беларусы — гэта адзін народ. У плане гістарычнага, духоўнага, рэлігійнага адзінства, можна сказаць, што гэта сапраўды так. Але пры гэтым мы — дзве розныя суверэнныя дзяржавы», — заявіў дыпламат.

Аляксандр Сурыкаў нагадаў, што Беларусь і Расія развіваюцца як два суверэнныя суб'екты міжнароднага права. У Саюзнай дзяржаве адсутнічаюць наднацыянальныя органы і паўнамоцтвы. «Першыя з тых паўнамоцтваў, якія мы перадаем наверх на наднацыянальны ўзровень — гэта паўнамоцтвы мытныя», — сказаў ён.

Тэма правы

СЕЛЬГАСРАБОТНИК БЕЗ АБМЕЖАВАННЯ

Выхад на пенсію — падзея звычайна доўгачаканая. І разам з тым практыка сведчыць, што пытанню тут заўсёды ўнікае шмат. І ў прыватнасці, калі і якім чынам будучаму пенсіянеру трэба пісаць заяву, што рабіць, калі арганізацыя афармляе пенсійныя дакументы не хоча, ад чаго залежыць памер пенсіі і каго не датычацца абмежаванні на пенсійных выплатах падчас работы? Разабрацца з усім гэтым мы спрабуем з дапамогай начальніка ўпраўлення пенсійнага забеспячэння камітэта па працы, занятасці і сацыяльнай абароне Мінлабвыканкама Ядвігі Браніславаўны АЛЯШКЕВІЧ.

За спазненне можна заплаціць

Раскладка нібыта простая. Будучы пенсіянер, які не працуе, збірае неабходныя дакументы і падае іх разам з заявай аб прызначэнні пенсіі ва ўпраўленне па працы, занятасці і сацыяльнай абароне самастойна. У той жа час у выпадку з будучым пенсіянерам, які працуе, падрыхтоўка і перадача дакументаў ва ўпраўленне — ужо задача арганізацыі. Пры гэтым за месяц да ўзнікнення права на пенсію работніка павінны запрацься ў аддзел кадраў і даць усё неабходныя кансультацыі. Па сутнасці ад работніка патрабуюцца толькі запісныя заявы пэўнай формы і ўказ да дату, з якой ён хоча выйсці на пенсію.

— Разам з тым, як паказвае вопыт, тут узнікаюць праблемы, і галоўная сярод іх — незахаванасць дакументаў па асабістым складзе пасля спынення дзейнасці індывідуальных прадпрыемстваў або ліквідацыі прадпрыемстваў, які правіла, недзяржаўнай формы ўласнасці, — распавядае Ядвіга Аляшкевіч.

— Прычыны моцны быць рознымі — ад неахайнасці і халатнасці да наўмыснага знішчэння. Аднак вынік адзін — у сувязі са стратай дакументаў пенсіяніраў пачаўся выхад на пенсію і пенсіянеру наоціцца матэрыяльны ўрон. Таму пенсіянер можа падаць на былого работадавца ў суд — з патрабаваннем кампенсацыі гэтага ўрону.

Бывае і такое: пенсійныя дакументы і заява своечасова не патрапілі ва ўпраўленне па працы, занятасці і сацыяльнай абароне з-за таго, што перадаць іх не змог інспектар па кадрах, напрыклад, з прычыны сваёй хваробы. Прычына, як быццам, выглядае даволі ўважлівай. Аднак зноў жа: з-за запознай перадачы пенсіянер не атрымаў частку сваёй пенсіі. І ў такім разе артыкул 76 Закона «Аб

пенсійным забеспячэнні» абавязвае арганізацыю кампенсаваць пенсіянеру матэрыяльны ўрон у выглядзе недаатрыманай пенсіі за свой кошт.

Крокі расставіце суд

Аднаўленне дакументаў — тэма ці не самая балючая. Пытанню не ўнікае толькі наконт работы пасля 1 студзеня 2003 года — з гэтага моманту атрымаць неабходныя звесткі пра заробкі можна па базе персанфікаванага ўліку ўносна сацыяльнага страхавання. З перыядамі работы да 1 студзеня 2003 года складаней. Заробак за гэты час пацярджавецца даведкай работадавцы, а ў выпадку яго ліквідацыі — праверальнайкам, архівам або органам, які здзейсніў дзяржаўную рэгістрацыю юрыдычных асобаў і індывідуальных прадпрыемстваў.

— Калі дакументаў у работадавцы, яго праверальнайкам ці ў архіве няма, застаецца звяртацца ў суд — з заявай аб вызначэнні факта атрымання заробку за канкрэтны перыяд і ў канкрэтных памерах, — тлумачыць Ядвіга Аляшкевіч. — Апроч таго, пенсіянер можа звярнуцца да былого работадавца з іскам — ад кампенсацыі ўрону ў сувязі з недавыплатой пенсіі за перыяд да вызначэння судом факта атрымання зарплат.

Асобная гаворка пра сітуацыі, калі дакументы не захаваўся з прычыны стыхійных бедстваў, аварыяў, катастроф і іншых надзвычайных сітуацый. У такім разе па жаданні пенсіянера ў перыяд, які яны разлічваюцца індывідуальны каэфіцыент (а сёлетэ гэта 16 гадоў зарплат з 26 апошніх гадоў работы), не ўключаецца час, за які дакументы зніклі. Прычым калі дакументы не захаваўся менш чым за 16 гадоў зарплат, то сёлетэ заробак за кожны месяц перыяду, якога «не хапае», прымаецца ў памеры сярэдняй зарплаты работніка адпаведнай прафесіі і пасадзі.

Не хочучы — работ сам

Здраецца, што работнік самага афармленні пенсіі, а арганізацыя ў гэтым адмаўляе. Што рабіць у такім выпадку?

— Звычайна гэта датычыцца сітуацыяў, калі чалавек мае намер выйсці на пенсію раней за агульнаўсталяваны ўзрост, прычым адсутныя для адмовы з'яўляюцца аднадушны ў работніка спецыяльнага стажу занятасці ў асабістых умовах, — заўважае Ядвіга Аляшкевіч. — Зрэшты, у такіх варунках наймальнік абавязаны выдаць работніку на рукі пісьмовае павадаманне пра тое, што права на дазэрміновую пенсію няма, а таксама ўказаць прычыны адмовы. Што ж да работніка, то можна адзначыць: пры нязгодзе з расшэннем най-

мальніка ён можа падаць заяву на пенсію ва ўпраўленне па працы, занятасці і сацыяльнай абароне самастойна.

Калі знікаюць «межы»?

Як вядома, памер пенсіі залежыць ад стажу і заробку, пры гэтым зноў жа нялішне нагадаць: адначасова з часам работы ў стаж залічваецца перыяд і іншай дзейнасці — навучануца на дзённай форме, догляд дзяцей ва ўзросце да 3 гадоў, інваліды І групы і састаральныя службы арміі і г.д. Прычым пры стажу 25 поўных гадоў у мужчыні ці 20 гадоў у жанчыні пенсія на ўзросце прызначаецца ў памеры 55 працэнтаў сярэднямесячнага заробку. А надалей за кожны поўны год работы пенсія ўзрастае на 1 працэнт заробку.

— Паводле заканадаўства, павелічэнне робіцца максімум на 20 працэнтаў, інакш кажучы, у мужчыні ўлічваецца стаж працягласцю не больш за 45, а у жанчыні — не больш чым 40 гадоў, — распавядае Ядвіга Аляшкевіч. — Аднак выйсці за гэтыя «межы» усё ж можна. Так, пенсіянер мае права дабраахотна адкласці свой выхад на пенсію і працягнуць працаваць — у такім выпадку за кожныя два месяцы такой працы ў будучыні памер пенсіі усё роўна будзе ўзрастаць на 1 працэнт заробку.

Працяг работы з варыянтамі

Падчас работы пенсія можа выплачвацца ў поўным памеры, выплачвацца з частковым абмежаваннем ці не выплачвацца ўвогуле. Так, у перыяд працы не робіцца пенсійныя выплаты за выслугу гадоў медыцынскай і педагагічнай работнікам, спартсменам, лётчыкам, артыстам і іншым катэгорыям работнікаў (калі работнік застаецца на пасадзе, што дала права на атрыманне на такую пенсію), не робіцца выплаты пенсій дзяржслужачым і пенсіі, якія былі прызначаны раней за агульнаўсталяваны ўзрост у сувязі з працяглым беспрацоўем.

Абмежаванні датычацца тых, хто мае індывідуальны каэфіцыент больш за 1,3 — паводле заканадаўства, у перыяд працы пры разліку пенсіі большы каэфіцыент «не працуе». Разам з тым, варта адзначыць: абмежаванне на каэфіцыент не выкарыстоўваецца ў адносінах да пенсіянераў, якія працуюць на прадпрыемствах сельскай гаспадаркі і занятых пасродна вытворчасцю сельгаспрадукцыі. Нарэшце, зразумела: падчас працы чалавек атрымаўшы сваю пенсію будучы і пенсіянер, якія маюць каэфіцыент менш за 1,3.

Сяргей ГРЫБ.

Завочная «прамая лінія»

ХІРУРГІЯ ТВАРУ

На пытанні, звязаныя з пашкоджаннем мяккіх тканак і касцей твару, рэканструктыўна-пластычнай хірургіі твару, паталогіямі сківічна-тварнай вобласці (прыдаточных пазух носа (гаймаірыты), слінных залоз, нерваў, скронавага ніжнесківічнага сустава, дабражаксных пухлін і пухлінпадобных захворванняў) гатовы адказаць дэкан стаматалагічнага факультэта, прафесар кафедры сківічна-тварнай хірургіі Беларускага дзяржаўнага медыцынскага ўніверсітэта, доктар медыцынскіх навук Аляксандр Сяргевіч ЛАСТАУКА.

Пакідаць, калі ласка, пытанні да 25 чэрвеня па рэдакцыйным нумары: 8 (017) 287 18 29. Адказы будуць надрукаваны на старонках нашага выдання.

Абзац

▲ Ад хваробы, звязаных з нячыстай вадой, паірае больш людзей, чым у выніку ўсіх формаў вайны, уключаючы вайну. Пра гэта гаворыцца ў пасланні Генеральнага сакратара ААН Пан Гі Муна ўдзельнікам міжнароднай канферэнцыі ў Душанбэ «Вада для жыцця».

▲ У Марг'іўскай вобласці школьніца ўрэзалася на скутары ў легкавы аўтамабіль. Дзючынка 1996 года нараджэння ехала на скутары па вёсцы Палашкава Клімавіцкага раёна і, вырнуўшы на сустрэчную паласу, сутыкнулася з ВАЗам. У выніку ДТЗ школьніца атрымала тупую траўму жывата і была шпіталізавана. Акрамя таго, што на дарозе была разметка, якую ўжо аскутарыстка праігнаравала, яна наогул не мела права садзіцца за руль, таму што ёй не было 16 гадоў.

▲ У Светлароўскай раённай 11 чэрвеня мужчыну засыпала грунтам пры спробе выкапаць калодзеж. У 10.20 у Светлароўскі аддзел па НС паступіла паведамленне пра тое, што мужчыну засыпала зямлёй. Пры выездзе на месца аказалася, што мясцовы жыхар выкапаў у глыбінні 4 метры і шырынёй 2,5 метра, і калі быў у яме, на яго абваліўся грунт. Ратавальнікі адкапалі пацярпелага. Мужчына быў перададзены медыкам.

▲ Заснуўшы на пляжы ў стане алкагольнага ап'янення, жыхар Жыткавічаў пазбавіўся 2,8 млн рублёў. З кішэні 30-гадовага мужчыны была выкрадзена банкаўская картка, з якой потым былі зняты грошы. Міліцыя ўстанавіла, што крадзеж учынілі 21-гадовае навуцнец мясцовага ПТВ і яго 19-гадовае таварыш. Частка выкрадзенага канфіскавана, распачата крымінальная справа.

▲ Крымінальная справа за стрэльбу па міліцыянерам завеззеная на жыхара Веткаўскага раёна. Інцидэнт адбыўся ў ноч з 31 мая на 1 чэрвеня, паведамляе БЕЛТА. Двое супаўцоў пярэдня-пастановай службы вырашылі парыбаць чына. На рацэ дзве мясцовыя жыхары пачалі абінававаць вартавыя парадку ў тым, што яны нібыта забралі іх уводу. Міліцыянеры спрабавалі супакоіць мужчыні, але тыя не сумніліся. Адзін з мясцовых стрэліў з паліўнай стрэльбы ў бок міліцыянера. Міліцыянеры хутка зрагавалі і аб'яскоўкілі мясцовых жыхароў. А потым адвезлі ў Веткаўскі РАУС, дзе ўсё чацвёра былі правяраны на алкаголь. Высветлілася, што міліцыянеры былі цярозымі, а мясцовыя жыхары — п'яныя. Больш за тое, стрэльба, з якой стралялі, была незарэгістраваная. На таго, хто страляў, завеззена крымінальная справа.

▲ Гродзенскія мытнікі затрымалі ўчора 470 мышкоў сумесі насення маку з рэчывам расліннага паходжання (як мяркуецца, наркатычныя) агульнай вагой больш за 11 тон. Быў правяраны грузавы аўтамабіль, які ехаў з Польшчы праз Літву і Беларусь у Расію. У кузаве машыны акрамя заяўленага груза «яблік» былі выяўлены і мякі з рэчывам расліннага паходжання. Правадзіцца экспертыза.

▲ Легендарны рок-выканаўца Стынг «завяздзе» беларускую публіку сваімі сусветна вядомымі хітамі, якія выканаў у суправаджэнні брытанскага Каралеўскага філарманічнага аркестра. Першае беларускае выступленне Стынга адбудзецца ў «Мінск-Арэне» 18 верасня г.г.

Поўны абзац

▲ Забудзіўшыся ў канадскім лесе, мужчына ссек сякерай 4 апорныя слупы лініі электраперадач, з-за чаго аб'ектосты пасляк наблізу. Пашкоджаная лінія забяспечала ток больш за 1000 чалавек. На працягу 24 гадзін кампанія, якая абслугоўвала лінію электраперадач, выслала верталёт, каб высветліць прычыны непадалі. Бригада рамонтнікаў выявіла ссечаныя слупы і чалавека, які быў вельмі рады бачыць сваёх выратавальнікаў. Ён некалькі дзён прабыў без вады і паішчы на такі крок там, што іншага выйсця не бачыў. Кампанія ўвайшла ў яго становішча, аднак іншым не раіць паўтараць учынак турыста — мець справу з правамі высокага напружання вельмі небяспечна.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і інфармагенцтваў.

ВУП БЕЛАРУСІ: РОСТ НА 6,4 ПРАЦЭНТА

Паводле аперацыйнага звестак Нацыянальнага статыстычнага камітэта, валавы ўнутраны прадукт Беларусі ў студзені — маі гэтага года ў супастаўляльных цэнах у параўнанні з адпаведным леташнім перыядам вырас на 6,4 працэнта і склаў у бугучых цэнах 55 трыльёнаў 754,3 мільярд рублёў.

Сёлетэ за пяць месяцаў аб'ём прамысловы вытворчасці павялічыўся ў супастаўляльных цэнах на 7,7 працэнта (59 трыльёнаў 310,5 мільярд рублёў у бугучых цэнах), вытворчасць спажывецкіх тавараў узраста на 10,6 працэнта (13 трыльёнаў 343 мільярд рублёў), у тым ліку харчовыя — на 10,7 працэнта, нехарчовыя — на 11,1 працэнта, аб'ём сельскагаспадарчай вытворчасці вырас на 5,5 працэнта (6 трыльёнаў 682,7 мільярд рублёў), аб'ём рознічнага таваразвароту — на 15,1 працэнта (25 трыльёнаў 209,2 мільярд рублёў). Інфляцыя ў мінулым месяцы склала 0,8 працэнта, за студзені — май — 4 працэнта. Аб'ём знешняга гандлю таварамі сёлетэ ў студзені — красавіку ў параўнанні з адпаведным мінулым леташнім перыядам у фактычных цэнах павялічыўся на 19,8 працэнта да 16 мільярд 547,89 мільёнаў долараў ШЗА, у тым ліку экспарт тавараў — на 29,5 працэнта (7 мільярд 242,3 мільёнаў долараў, імпорт — на 13,2 працэнта (9 мільярд 305,6 мільёнаў).

Ігар ГРЫШЫН.

У Віцебск прыбудзе копія Турынскай Плашчаніцы

20 чэрвеня ў прыход Ісуса Міласэрца ў Віцебску прыбудзе копія Турынскай Плашчаніцы, якая прабудзе там да 4 ліпеня. Як расказаў «Звяздзе» прабашч Чырвонага Касцёла ў Мінску сквэнд-магістр Уладзіслаў Завальнюк, копію Плашчаніцы ў Віцебск прывязуць з прыхода Святога Юзафа Г. Маладзечна:

— Гэтая копія — адзіная копія Плашчаніцы ў Беларусі. Мы атрымалі яе ў Чырвоніх касцёл у 2002 годзе. На той час гэта была сёма па ліку копія Плашчаніцы ў свеце. З таго часу яна здзяйсняе вандруючы па Беларусі і за мяжой.

На перыяд знаходжання Плашчаніцы ў Віцебску па ўсёй епарыі будучы арганізаваны адмысловыя паломніцтвы да копіі Плашчаніцы, — расказаў «Звяздзе» ковід-прабашч прыходу Хрыста Валадара Сусвету ў Бягомлі Віктар Місоевіч.

Турынская Плашчаніца — адна з самых вялікіх хрысціянскіх рэліквіяў, якая сведчыць пра падзеі Галгоці двухтысячагадовай даўнасці. Плашчаніца ўяўляе пахавальнае палатно памерам у чатыры метры, у якое пасля катавання і смерці на крыжы было загорнутае цела Хрыста. З 1578 г. рэліквія захоўваецца ў кафедральным касцёле святога Яна Хрысціянца ў Турynie.

Варта адзначыць, што Турынская Плашчаніца выстаўлялася ўсю некалькі разоў — у 1898, 1931, 1969, 1978, 1998 і 2000 гг. У гэтым тысячагоддзі Плашчаніца ўпершыню выстаўлялі для ўшанавання з 10 красавіка па 23 мая 2010 года. Выстаўленне было прымеркавана да 150-годдзя аб'яднання Італіі пад эгідай Савайскай дынастыі, якая на працягу многіх стагоддзяў валодала Плашчаніцай.

Ілья ЛАПАТО.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

У КІРГІЗІ ЗНОЎ ГІНУЦЬ ЛЮДЗІ

У кіргізскіх горадах Ош у ноч на пятніцу ізноў успыхнулі масавыя беспарадкі. Падчас сутыкненняў паміж узбекамі і кіргізамі, па апошніх падліках, загінулі 28 чалавек, яшчэ каля 330 атрымалі розныя раненні і былі шпіталізаваны. Былі разгромлены некалькі будынкаў і спалены дзясяткі аўтамабіляў.

Беспарадкі пачаліся з масавай бойкі моладзі, пасля чаго распаўсюдзіліся па ўсім горадзе. Натопі людзей сабраўся ў цэнтры Оша, у гасцініцы «Алай». Маладыя людзі хадзілі па горадзе, грамілі крамы, інтэрнэт-клубы і падпальвалі машыны. У сувязі з пагарамі было абвешчана надзвычайнае становішча ў гарадах Ош, Узген, а таксама Карасуіскім, Араванскім і Узгенскім раёнах рэспублікі. Уначы ў Ош былі ўведзены войскі.

ЛІТОўСКА ІСЛАМІСТКА ХАЦЕЛА ПАДАРВАЦЬ СЯБЕ У РАСІ

Ураджанка Клайдэды Эгліе Кусайце прызналася следчым, што збіралася дабрацца да Чачні і падарваць сябе там у людзям месца.

Па WWWуцінне ад Віктары ЗАХАРАВАЙ

У СТУДЫІ TUT.BY АДБЫЎСЯ... ДОЖДЖ!

Але гэта не лагічны працяг ліўняў, што накрыві розныя рэгіёны Беларусі днямі, а форс-мажорныя абставіны — у студыі інтэрнэт-тэлебачання ў новым офісе партала з-за спякоты спрацавала пажарная сігналізацыя. Зняцкая проста ў пакоі паўся джодж, бы з вядра!

Інтэр'ю з гульцом зборнай Беларусі па футболе Сяргеем Крыўцом, які знаходзіўся ў гэты час у студыі, давялося тэрмінова пераваць, а гукарэжысёры ў прамым сэнсе слова ў пажарным парадку вынеслі з залігата памышканна нятаннае абсталяванне: камеры, сафіты, стойкі...

Праз некаторы час да выратавальных работ далучыліся спецыялісты, інжынеры і сантэхнікі, з дапамогай якіх удалося ліквідаваць наступствы «пратэсту» тэхнікі. Цяпер карыстальнікам, якія ўжо прывыклі да прамых эфіраў інтэрнэт-тэлебачання TUT.BY, дзевяцца некалькі дзён пацярпець, але галоўнае, з аптымізмам разважае каманда партала, што усё скончылася добра — для людзей і тэхнікі. «Будзьце і вы пільнымі!» — папярэджаюць «тапельчы» іншыя офісныя работнікі.

Фота прадастаўлена TUT.BY.

Да залігата вадой акна студыі імгненна падцягнулі цыкаўню.

Галоўны пракурор дэпартаменту па барацьбе з аргзлчынасцю і карупцыяй літоўскай пракуратуры Алігмантас Клянка павердзіў, што абвінавачаная была затрыманая 29 кастрычніка 2009 года.

Па звестках літоўскіх следчых, Кусайце ўлетку 2009 года выйшла на расійскіх ісламістаў і атрымала расійскую візу, хоць спецслужбы Лтвы папярэдзілі пасольства РФ пра непажаданасць выдчы ёй візы. Клянка дадаў, што затрыманы саўдзельнікі Кусайце, якія падведмілі, што абвінавачаная павінна была прайсці падрыхтоўку ў лагеры тэрарыстаў. Літоўскі пракурор адзначаў, што расследаванне справы Кусайце дапамагло расійскім праваахоўным органам затрымаць трох падазроных у падрыхтоўцы тэрарыстак-смерцічкі. Кусайце ў 18 гадоў збегла з дому, з'ехала ў Германію, там прыняла іслам і выйшла замуж за мусульманіна.

У ГАНКОНГУ АДКРЫЛІ ВІРТУАЛЬНЫЯ МОГІЛКІ

На сайце могілак можна будзе зарэгістраваць ўліковыя запісы памерлых жыхароў Ганконга і ўшанаваць іх памяць. Карыстальнікі змогуць загрузіць на рэсурс фатаграфіі і відэаролікі з нябожчыкам. Пакуль колькасць магчымых ўліковых запісаў на сайце абмежавана 100 тысячамі.

На сайце таксама прадугледжана магчымасць пакідаць для блізкіх паведамленні і адраўляць ім віртуальныя падурынкі, напрыклад, садавіну, кветкі ці грошы. Падобная традыцыя, праўда, з сапраўднымі падурункамі, прынятая ў кітайскай культуры, якая абавязвае сваёй прынамсі адзін раз у год наведваць магілу блізкіх.

БЕЛАРУСІ ВЕНАНАСЛУЖАЧЫ ЗАГІНУЎ ПДЧАС ЗАНЯТКАЎ

На адным з палігонаў Беларусі падчас правядзення планавых заняткаў па баявой падрыхтоўцы ў выніку неасцярожнага абыходжання са зброяй атрымаў раненні, не сумшальныя з жыццём, ваеннаслужачы тэрміновыя службы сілаў спецыяльных аперацыяў. Аб гэтым БЕЛТА паведамілі ў Мінбароны.

Як удакладнілі ў ведамстве, падраз'яццэ няшчаснага выпадку выяўляюцца камісіяй Міністэрства абароны і Беларускай ваеннай пракуратурай.

ПАДТРЫМАЕМ ТУРАЎСКІ «НЬЮ-ЭЙДЖ»?

Адна са славуцасцяў Турава — той самы невялікі крыжык, які з зямлі расце. Ёсць там і вялізныя, што захоўваюцца цяпер у мясцовай царкве Усіх Святых. Да іх едуць розныя людзі з розным духоўным станам — не заўсёды праваслаўныя вернікі. Стужачкі на агароджы вакол маленькага крыжыка на могілках пачалі з'яўляцца адносна нядаўна. Ва ўсякім разе, калі я здымала тут філём у кастрычніку 2004 года, іх яшчэ не было. Наколькі гэта адпавядае звычаям і традыцыям праваслаўя? З гэтым пытаннем давялося звярнуцца да многіх крыніц, у тым ліку да сусветнага сёвіва.

Але ж спачатку — меркаванне іерэя Васіля ПЫЦЕЛЯ, які служыць у мясцовай царкве і цяпер займаецца будаўніцтвам новага кафедральнага сабора ў Тураве: — Стужачкі вакол крыжыка боскай ласкі не дадаюць, але і не адмаюць яе ад яго. А вось вылучэнні на малітве да Бога я крыжыка бываюць, — кажа айцец Васіль. З паганскімі традыцыямі ён не лічыць неабходным змагацца і ўзгадвае, што раней крыжы ўпрыгожвалі ручнічкі, а не стужачкамі.

Наконт «стужачных» звычаяў я папрасіла выказацца выкладчыка філасофіі і рэлігіязнаўства Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта транспарту Аляксандра ЯЛОПАВА, вядучага праваслаўнай радыёпраграмы «Ключ разумення»:

— Гэта з'ява мае назву фетышызм і пачыналася як культ свяшчэнных камяню і дрэў. Прадметы надзяляюцца звышнатуральнай сілай, якая быццам бы будзе дапамагаць іх шанавальнікам незалежна ад таго, вераць яны ў Бога ці не.

Ніяк не магу зразумець, чаму нашы людзі за межамі сваёй краіны падпарадкоўваюцца няпісаным законам замежжа, напрыклад, кідаюць грошыкі каменнаму Буду ў Тайландзе або Індыі, а на сваёй роднай зямлі спрабуюць укараніць нік не ўласцівыя хрысціянствам традыцыі? Тыя ж стужачкі нагадваюць, хутчэй, пра будыйскія рытуалы ўхвалення Бога народамі Бураці, Тувы і Хакасіі. Востраў Альяхон на Байкале лічыцца сакральным цэнтрам паўночнага шаманскага свету, і да гэтага часу каля мыса Бурхан (Скала Шаманка), на беразе возера побач з пасёлкам Жужыр матляюцца на вятрыску стужачкі на дрэвах: такім чынам мясцовыя жыхары задобрываюць духа лесу.

Здаецца цікавым і тое, што стужачкі часта выкарыстоўваюцца як класічны прыём сімвалізацыі нейкай палітычнай ідэі і шырока выкарыстоўваюцца ў палітэкалогіі. Познай восенню 2004-га ўся Украіна была ачэпленая «пам'яратцавымі» стужачкамі. Мае калегі ў той час жартавалі, паказваючы па ТБ гэтыя кавалачкі аранжавай матэрыі нават на сабах — замест ашыйніка.

Можа, і сапраўды не трэба перашкаджаць развіццю гэтага звычайу ў стылі «нью-эйдж» (ад англ. New age — новае стагоддзе): тое, што прыходзіць на змену хрысціянству, аднак ён вельмі хутка набывае характар эпітэміі. Так лічыць калегі, якія пачыналі ў далёкай ад нас старажытнай эрапісці. Ібо хочаць, што пад Покоевам, на мяжы з Эстоніяй. Там ёсць Славенскія крыніцы Дванаціцкага апосталаў, якія з'яўляюцца праваслаўнай святыняй. Стужачкі і іншае, што можна завязаць, напрыклад, шкарпэткі, панчошкі, бітвы турбысты замацоўваюць нават на каранях дрэў і кустоў. Кіраўніцтва музея-запаведніка, цыгулю, прасіць «не павязваць стужачкі, станкі і туалеты на дрэвах» (<http://pln.pskov.ru/culture/54663.html>).

У нас да такога яшчэ не дайшло, але тэндэнцыя выкрэсліваецца. Маленькі цёплы крыжык не мае ніякага дачынення да такіх дзіўных адноснаў да яго. Мне давялося бачыць у розных мясцінах, дзе на могілках ёсць месцы асабліва ўшанавання вернікаў. Напрыклад, на Данілаўскай у Маскве — яшчэ тады, калі не была афіцыйна праслаўлена Матрона Маскоўская і цела не было пахавана ў зямлі. Жывыя кветкі, свечкі — ці не так у НАС заўсёды было прынята шанаванне тых, да каго мы звяртаемся са шчырымі словамі аб дапамозе ці ўдзячнасці? І яшчэ — праз штурт час каляровыя стужачкі ператвараліся ў шырэйшую рэальнасць...

Ірына АСТАШКЕВІЧ. Фота аўтара.

ЗАІРНУЦЬ У ВЫШЭЙШЫ СВЕТ

Такія магчымасці праз некаторы час з'явіцца ва ўсіх, хто цікавіцца мінуўшчынай нашай краіны. У Інстытуце мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору Нацыянальнай акадэміі навук вядзецца праца над праектам «Гісторыя култур Беларусі». Як адзначае дырэктар інстытута Аляксандр ЛАКОТКА, новае выданне, якое выйдзе ў трох тамах (кожны ў дзвюх кнігах), не будзе мець аналагаў. Калі раней у падобных працах асвятлялася толькі сельская культура, дык у новым трохтомніку ўсё будзе аддзелена сельскай і культурнымі здабыткамі ўсёй пласцю грамадства старажытнай і сучаснай Беларусі.

Першы том, над якім зараз вядзецца праца, будзе прысвечаны дваранству і шляхце. Адсюль можна будзе даведацца пра культуру эліты, пра яе парк і палачы, пра тое, чым было аздаблена жылло, пра бытавыя рэчы, пра тагачасную моду. Кнігі распаўсюдзяць, як жылі замажныя беларусы, чым захапляліся, якія бавілі волны час, якая музыка гуляла ў старадаўніх сядзібах, якія ствараліся мастацкія творы.

Другі том расказае пра гарадскую культуру, а трэці — пра сельскую. Планаўецца, што кнігі будуць выдавацца на працягу 2011—2015 гадоў. «Сёння выданне такога літаратурнага надвышэй важнае, — упэўнены дырэктар Інстытута мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору, — Такія інфармацыя вельмі надзённая, калі вядзецца гаворка пра тое, што неабходна развіваць дзяржаўную прадстаўнічую культуру, а гэта і цырыманія ўзнагароджванняў, самітаў, прыёму гасцей, абеды ў адвядзеных інтэр'ерах з пэўнымі прадметамі побыту, музыкі. Але даследаванні, якія праводзяцца групай навукоўцаў, не абмяжоўваюцца толькі тым, што было да пачатку XX стагоддзя, калі адбыліся класавыя катаклізмы элітарнага мастацтва. Будзе апісана жыццё інтэлігенцыі і за савецкім часам. Планаўецца нават распавесці пра сучаснасць: і цяпер у краіне ёсць гаспадары, якія маюць дамы, пабудаваныя і абсталяваныя з пэўным гусцем. Гэта сённяшняе элітарнае грамадства, і навунаўсця яго — характэрная рыса краін, якія эканамічна паспяхова развіваюцца».

Алена ВАЙЦЯХОВІЧ.

Знаёмы вярнуўся з Парыжа. На пытанне, што найбольш уразіла, спачатку запнуўся, а потым расповяў, што ў Булонскім лесе вальцюцца прэзерватывы які ў нас дзе-небудзь на беразе Мухаўца ці ў прыгарадным Шчэбрінскім лесе. Хоць, калі разабрацца, што ў гэтым незвычайнага? Але ж чалавек настроіваўся на Луур і Джаконду, на Эйфелеву вежу і Манмартр, карачэй, на ўзнёсла-рамантична-пазнавальны лад. А тут такі аблом... Здавалася, ён нават крыху пакрыўдзіўся на Парыж. Спрабую сулапоць, што не спрацавалі тамтэйшыя камунальныя службы, маглі быць праблемы з фінансаваннем, вунь што ў Еўропе робіцца. А, хутчэй за ўсё, дзеляцца здагадкай, не вельмі выхаваныя эмігранты ці турысты паводзіць сябе, як прывыклі паводзіць дома. Наўрад ці карэнныя гараджане, нашчадкі яны вытанчанага Экзюперы ці Гаўроша з абдэртэрымі калянямі, пакідаюць пасля сябе смецце.

КУДЫ ЦЯКУЦЬ ШАКАЛАДНЫЯ РЭКІ?

КАРЭСПАНДЭНТЫ «Звязды» завіталі ў цукерачную майстэрню — на фабрыку «Камунарка». Мы пачылі, які шакалад з цягучай масы ператвараецца ў звычайныя цукеркі, які ён апрацаваў з бліскучай абгорткі і фасуюцца па каробках. А вы ведаеце, што тут не толькі «адліваюць» і пакуюць шакалад? На ім малююць — так, усе ўпрыгажэнні на шакаладных цукерках — ручная праца. А яшчэ з шакаладу майстры ствараюць пацешныя вожыкі, і ажурныя кошыкі, ды такую прыгажосць, што шкада есці. Прынамсі, эксклюзіўныя шакаладныя вырабы (а гэта могуць быць і шакаладныя чайныя сервізы, і ледзеці альбо сувеніры з вясельнымі кольцамі) ў асноўным і ствараюцца пад заказ для якіх буйных святаў. Ды не толькі з шакаладам тут чаруюць. Суфле ператвараецца ў мышак альбо ў сэрца. А вы б бачылі, якія кветкавыя фантазіі тут робяцца з карамелі — а гэта, між іншым, карпатлівая, піцэнтная праца.

Супрацоўнікі фабрыкі паказалі нам не толькі шакаладныя, але і карамельныя рэкі. Вось адна з іх цячэ злёўна з змеяпадобнай стужкай, ахаладжаецца і ператвараецца ў ледзяныя.

А вось лінія па вырабе малочнай карамелі. Дзіва: прарыстая маса ператвараецца ў белую. «Гэта адбываецца таму, што маса наўняўца кіслародам, — тлумачыць супрацоўнікі фабрыкі. — Таму і атрымліваецца, што малочная карамелька быццам бы і белая, але ў той жа час яна свеціцца».

Прынамсі, сёння на «Камунарцы» вырабляецца каля трох соцень відаў цукерак. А ў хуткім часе, як абяцае генеральны дырэктар СААТ «Камунарка» Наталля Кот, з'явіцца дзясяткі новых гатункаў. Фабрыка плануе закупіць дзве новыя лініі ў вытворцаў, якія пастаўляюць абсталяванне вядучым шакаладным фабрыкам свету. На адной з ліній будучы вырабляць цукеркі вафельных гатункаў, а на другой — суфле. «Гэта будзе вялікі рышок.

НОВАЯ МАРКА Міністэрства сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь 21 чэрвеня выпускае ў абарачэнне паштовую марку «28 красавіка 2009. Паштовае пагадненне з Суверэнным Ваянным Мальтыйскім Ордэнам». Мастак Яўгенія Бядонік.

У дзень выпуску маркі ў абарачэнне на сталічным паштамце будзе праводзіцца спецыяльнае гашэнне на канверце «Першы дзень».

Даведка: Мальтыйскі Ордэн — рыцарскі манаскі ордэн. Даты яго заснавання прыняты лічыць 1099 год, калі ў Іерусаліме было створана шпітальня братаў, пазней пераўтворанае ў рыцарскі ордэн. У розны час Ордэн размяшчаўся на астравах Кіпр, Родос, Мальта, Гоца і Каміна, у гарадах Месіна, Катанія і Ферара. У 1834 годзе Ордэн астаяваўся ў Рыме, у Мальтыйскім Палацы на Вія Кандэоры, які і ў нашы дні мае эксклзівітарны статус. З гэтага часу клопат пра бедных і хворых, які ляжыць ў аснове стварэння Мальтыйскага Ордэна, зноў стаў яго галоўнай задачай. У міжнародным праве суверэнітэт Ордэна разглядаецца на ўзроўні дыпламатычных адносін (дыпламатычных місіі), але не як суверэнітэт дзяржавы. У 1996 годзе паміж Рэспублікай Беларусь і Суверэнным Ваянным Мальтыйскім Ордэнам было наладжана дыпламатычныя адносіны, а ў красавіку 2009 года ў Рыме падпісана пагадненне аб абмене паштовымі адрасаваннімі.

Віктар КУШНАРОў, «Мінск—Навіны».

гэтыя цукеркі ўжо ацаніў расійскі пакупнік, прызнаўшы іх лепшымі на «Кантрольнай закупцы», там жа быў адзначаны як лепшы беларускі какава-парашок, які цяпер будзе выпускацца ў новай упакоўцы. Сярод падарункавых набораў шакаладных цукерак трэба звярнуць увагу на «Асарці». Беларускія цукеркі цяпер адзначаюць не толькі за якасць, але і стыльнасць, да распрацоўкі упакоўкі фабрыка прыцягвае не толькі айчыныя, але і еўрапейскія дызайнераў. Ідучы насустрач гандлю, фабрыка пачала выпускаць наборы цукерак у невялікіх упакоўках, каля 190—375 грамаў, якія хутка раскуляюцца напярэдадні святаў. На фабрыцы працавалі рэцэптуру батончыкаў «Чыпаліна» і «Бураціна» і стварылі новыя прадукты, батончыкі «Камунарка малочны» і «Камунарка шакаладны». Пакуль яны прадаюцца толькі ў фірменнай сетцы «Камунаркі», таму што тэрмін на іх месці: гэта цукеркі вышэйшай якасці, яны створаны з натуральных прадуктаў, прычым не з вараных, а з перацёртых (масла, какавамасла, арэху). На вытворчасць сёння пастаўляюць і наборы пірожных: «Монта Клаўскі», «Монтэ Бянка», «Гранд Монтэ».

Наогул прадукцыя «Камунаркі» карыстаецца стабільным попытам, які штотгод расце як на ўнутры, так і на знешнім рынку. Напрыклад, за мінулы год тут было створана 20 тысяч тон цукерак, 15 працэнтаў з якіх пайшлі на экспарт. Беларускія шакаладныя рэкі выцякаюць у Расію, Украіну, ЗША і Канаду, у краіны Азіі, Прыбалтыкі, назіраецца рост попыту на германскім рынку. Як паведаміла дырэктар «Камунаркі», у продаж заўсёды паступаюць толькі свежыя цукеркі: «У нас няма такога, каб навагоднія цукеркі пачыналі вырабляцца з сакавіка, як гэта робіцца ў некаторых расійскіх вытворцаў. На навагоднюю праграму мы ў верасні-кастрычніку спецыяльна наймаем 300—400 работнікаў, каб да свята падрыхтаваць свежую прадукцыю. І калі цяпер чэрвень, то ў нас на складах можа ляжаць толькі майская прадукцыя. Тое ж самае і ў крамах. За месяц прадукцыя абарочваецца, і ніколі на прылачках няма заляжалых цукерак. Нават у мінулым крызісным годзе, калі перад усімі прадпрыемствамі стала задача, як разгрузіць склады, у нас была іная: як размеркаваць прадукцыю. І на Новы год быў устойлівы попыт на добрыя, шакаладныя цукеркі». Менавіта дарэгія цукеркі «Камунаркі» прадаюцца лепш за ўсё. Самыя папулярныя «Сталічныя», іх вырабляецца да 50 тон штомесяц, у лі-

дарах «Алёнка», «Мінчанка», «Суфле», «Труфелі». У чым жа сакрэт папулярнасці «Камунаркі»? Тут прычыноў карыстаюцца толькі натуральнымі прадуктамі і не ўжываюцца разнастайныя дабавак. Тут не працуюць з паўфабрыкатамі, на фабрыцы здзяйсняецца поўны цыкл перапрацоўкі какава-бабоў. Тут яны перабраюцца, чысцяцца, смажыцца, драбяцца. З іх атрымліваюцца какава-парашок, какава-масла і какава-цёртая. Прынамсі, адходы ад перапрацоўкі какава-бабоў, так званую какава-вэзлу наліваюцца ў сакавіка, як гэта робіцца ў некаторых расійскіх вытворцаў. На навагоднюю праграму мы ў верасні-кастрычніку спецыяльна наймаем 300—400 работнікаў, каб да свята падрыхтаваць свежую прадукцыю. І калі цяпер чэрвень, то ў нас на складах можа ляжаць толькі майская прадукцыя. Тое ж самае і ў крамах. За месяц прадукцыя абарочваецца, і ніколі на прылачках няма заляжалых цукерак. Нават у мінулым крызісным годзе, калі перад усімі прадпрыемствамі стала задача, як разгрузіць склады, у нас была іная: як размеркаваць прадукцыю. І на Новы год быў устойлівы попыт на добрыя, шакаладныя цукеркі». Менавіта дарэгія цукеркі «Камунаркі» прадаюцца лепш за ўсё. Самыя папулярныя «Сталічныя», іх вырабляецца да 50 тон штомесяц, у лі-

выпадку дзецям там можна купіць бліны, выпечку. А мо лепш прапанаваць на продаж у людных месцах чабуркі ці наогул чыпсы? Вы завітайце ў сталічны парк Чалюскінаў ці Батанічны сад, паглядзіце, што там прадаецца. У парку хоць выпечку можна набыць, а ў Батанічным і кавярня не заўсёды прадуе. Ды што дзецям, хіба і дарослым не хочацца салодкага жыцця?

Алена ДЗЯДЗЮЛЯ, Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

ЗАПРАШАЕ БЕРАГІНЯ

Запрашае, калі ласка, На святочныя яркі баль, Прымае наш раён Акцябрскі Рэспубліканскі фестываль. Гэта радкі з верша Васіля Русага, жыхара вёскі Рассвет Акцябрскага раёна. Днямі ў райцэнтры пачнецца традыцыйны фестываль фальклорнага мастацтва «Берагіня», які ладзіцца ў г.п. Акцябрскі ў шосты раз. «Эксклюзіўны і цэнтрны Еўропы» — гэта адна з неафіцыйных назваў фестывалю, які ўзнік на грунце жывой аўтэнтчнай культуры беларусаў, падтрыманай Міністэрствам культуры і адукацыі Рэспублікі Беларусь, Гомельскім абласным і Акцябрскім раённым выканкамі, грамадскім аб'яднаннем «Беларускі фонд культуры».

Сёлета на «Берагіню» прыедуць фальклорныя калектывы ўсіх абласцей Беларусі і горада Мінска: «Дараносіца», «Хатовічы» (Брэсцкая вобласць); «Знічка», «Крыніца», «Сунічкі» і «Нежачкі» (Віцебшчына); «Смаргонскія гарэзцы», «Заранчанка» (Гродзеншчына); «Астранчанка» і «Вячоркі» (Магілёўская вобласць); «Берагіня», «Прусаўчанка» і «Жужыцы» (Міншчына); «Журавінка», «Купаліна» з Гомельшчыны; «Гарлачыкі» і «Талака» з Мінска. Завітаюць і замежныя госці: фальклорныя

калектывы з Латвіі, Малдовы, Украіны, Польшчы, Расіі. Акцёршчыню на фестывалі прадставіць дзіцячы калектывы «Праменьчыкі» і «Заранчкі»; дарослыя — «Перазоны» і «Купаліна». А вядомыя «Рудабельскія зорачкі», «Некрасынка» і «Цярэшавы шчодрыкі» будуць выступаць у якасці гасцей. Падчас фестывалю пройдзе Рэспубліканскі конкурс танцавальных пар — выканаўцаў народных побытавых танцаў; турнір

дзіцячых фальклорных калектываў, прэзентацыя аўтэнтычных гуртоў і інш. Жыхары і госці раёна прымуць удзел у прыгожых святах «Рудабельскае Купалле» і «Пасці кірмаш».

Успехі чотвора дні, з 24 па 27 чэрвеня, будзе цягнуцца рэспубліканскі фестываль фальклорнага мастацтва «Берагіня». «Але ж якія гэта будуць дні!» — абяцаюць арганізатары фестывалю, запрашаючы на свята. Эдем?

Ул. інф.

ЛЮБЫ АГРЭГАТ ПА СІЛАХ, ГАСПАДАРЫ КАЛІ РУКІ МАЕШ

Жыхар вёскі Малая Гарыздзічы Любанскага раёна Іосіф Вялента вырашыў абзавесціся надзейным памочнікам на сваім падвор'і — і без старонняй дапамогі збірае трактар.

— Калі я сам перабару кожную дэталю, буду ўпоўнены ў надзейнасць працы трактара, — кажа Іосіф. — Наогул, гэта зусім не складана, было б жаданне.

Анатоль КЛЯШЧУК, Фота аўтара.

Навела

ТРЫ ІМГНЕННІ ЛЕТА

ТАЯМНІЦЫ БУЛОНСКАГА І ШЧЭБРЫНСКАГА ЛЯСОЎ

І навошта я абараняла гэты Парыж? — падумала з іроніяй учора, калі шла на працу. На самай прыгожай, добраўпарадкаванай мясціне паміж вуліцамі Луцкая і Кастрычніцкай рэвалюцый акурат каля лаўкі ляжаць такія ж гумявыя вырабы, які і ў Булонскім лесе. Проста надшыло цяпло, і пэўная частка начнога жыцця моладзі перамясцілася на свежае паветра.

Каму мільён Пелермана спаць не дае Моладзь не толькі забавляецца на лаўках, яна цяпер ледзь не цэлымі націма тусюцца ля пад'ездаў. І з той прычыны, што спаць іначай нельга, як з адчыненымі вокнамі, заснуць ад іх ляманту, піску, смеху амаль немагчыма. «Свядомы» трапіліся, чуваць нават, што абмяркуююць: прачытаную ў сёвіва вестку пра вучонага Перэльмана, які адмовіўся ад мільёна долараў. Эпітэты сыплюцца ў адрас дзівака, можна здагадацца, які... І гэтыя туды ж. Хто сёння не кінуў камень у загадкавае, незразумелага Рыгора Перэльмана? Ён даказаў гіпотэзу Пуанкара, над якой лепшыя матэматыкі свету шукалі мазгі ледзь не стагоддзе. Даказаў і даказаў. А калі прысудалі Нобелеўскую прэмію, ніяк на гэта не адрагавалі. Усе чакалі да лета з надзеяй, што на цырымонію ўручэння аўтар адкрыцця ўсё-такі паедзе і мільён забярэ. Лета прышло, цырымонія адбылася, а ён не паехаў. І тады падняўся вярхол у калынавуковых і іншых шэрагах. Аказалася, усім трэба мільён, акрамя таго, хто зарабіў. Мабыць, гучней за ўсіх лямантуюць духоўныя

нашчадкі тых, хто ў свой час прымуціў Пастэрнака адмовіцца ад Нобелеўскай прэміі. А загадкаваму Перэльману не трэба. Ён жыве ў сваёй сістэме вымярэнняў каштоўнасцяў. І не тым яго судзіць, хто сам, па матэматычных мерках, роўны нулю. Суседка паверхам ніжэй не вытрымала, кінула коням гарпапанам на галовы пакет з вадой. Вось так бы і ўсім, хто дзельці мільён Пелермана.

Каплялюшкі і рамонкі Мы з сяброўкай вырваліся на бераг рэчкі ў малюўнічую мясціну ўсёго на дзве-тры гадзіны. Я залезла пантофлямі ў траву, потым доўга бурчала на маім спадарожніку, які туды ваявалі. Проста наш під хачеў паказаць нам яшчэ лепшыя кравяды, але пасля дажджоў не ўсёды можна праісці. І ўсё ж мы знайшлі райскі куточак. Мая сяброўка, якая з п'янерскіх часоў ўвайшла разведзіць вогнішчы, запаліла невялікае цяпельца (яшчэ не было спякоты і лес стаў даволі вільготны). Мы проста, здавалася, пілі гэта доўгачаканае лета глыткамі. Пасля такой доўгай цяжкай зімы трыумф свежай сакавітай расліннай плоці ўспрымаўся як святы жыццё. Мы збіралі кветка, букеты прыгожых палыхых рамонаў і ехалі адтуль абсалютна шчаслівыя. А сёння на рагу вугіль жанчына ў каплялюшцы прадавала спелыя клубніцы. Наогул усё болей жанчын апошнім часам ходзяць у каплялюшцы. Спакота прымуціла, а можа і мода вернецца.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Факт

На Міншчыне з'явіцца парк ветракоў

На тэрыторыі Міншчыны распачае рэалізацыю інвестыцыйных праектаў па стварэнні чатырох лагістычных цэнтраў. Пра гэта паведаміў падчас сустрэчы з прадстаўнікамі сродкаў масавай інфармацыі ў рамках V Беларускага міжнароднага медыяфоруму намеснік старшыні Мінлабвыканкама Віктар Шчэцка.

Не менш цікавыя планы датычацца стварэння турысцка-экскурсійнага комплексу ў раёне Мінскага мора з прыцягненнем іранскага капіталу, а таксама стварэнне на тэрыторыі Міншчыны парку ветракоў. Наконт апошняга ўжо прынятае рэшышчавае рашэнне, а непасрэдна выкананнем задуму мае заняцца адна з заходніх кампаній. Прычым, заўважыў Віктар Шчэцка, сам па сабе праект парку ветракоў падаецца перспектыўным. Першыя эксперыменты ў гэтым напрамку паказалі, што, нягледзячы на нібыта невялікую хуткасць ветру ў Беларусі, у цэлым за год ветракі выраіцоўваюць прыкладна столькі ж электраэнергіі, колькі ў краінах Захаду.

Дарэчы, заўважыў Уладзімір Шчэцка, Міншчына зацікаўлена ў прыцягненні інвестараў і, апроч прадастаўлення «агульных» лыг отау па падатках і мытных плацяхах, гатова хутка вырашаць пытанні з вызваленнем зямлі. Пры гэтым адначасова рэгіён разлічвае на павелічэнне экспарту сваёй прадукцыі за мяжу — гаворка прыйдзецца пра малочную і мясную прадукцыю, калійныя ўгнаенні і аўтамабілі БелАЗ.

Сяргей ГРЫБ.

Беларуская прынцаса — лепшая

На міжнародным фестывалі дзіцячых тэатраў у Сербіі (горад Субоціца) актрыца з віцебскага «Беларускага тэатра «Лялька» Вольга МАХАНЬКОВА перамагла ў намінацыі «Лепшая жаночая роля». Такім чынам журы адзначыла яе выдатную ролю Прынцэсы ў спектаклі «Хлопчык-зорка». Гэты міжнародны фестываль, адзін з самых вядомых у Еўропе, праводзіўся вось ужо ў 17 раз.

Пасля ўдалага выступу ў Сербіі беларуская «Лялька» атрымала запрашэнне прыняць удзел у іншым міжнародным фестывалі — ялечных тэатраў у сталіцы Румыніі, які пройдзе напрыканцы года.

Конкурс... вулічных музыкаў

Лепшых беларускіх вулічных ролераў, музыкантаў, скейтбардыстаў, вулічных графіцістаў упершыню вызначаць на музычным «базары» ў Віцебску ў Дзень моладзі. Сотні хлопцаў і дзяўчат з усёй рэгіённай краіны прыедуць у Віцебск для ўдзелу ў маштабнай моладзевай акцыі.

Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі сёлета вырашыў здзіўіць жыхароў горада і гасцей цікавымі навінкамі і мадэрнізмам. Таксама ў Дзень моладзі адбудзецца традыцыйная бітва дыджэяў, будучы арганізаваныя дзіцячыя пляцоўкі.

Конкурсныя праграмы завершацца канцэртам «За намі будучыня», на якім выступяць маладыя прадстаўнікі ўсёй абласцей Беларусі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Калі не працуеш, мяжа пракорміць?

Калі Антоналя Драгічынскага раёна міліцыянеры спынілі машыну непрацоўкага жыхара Дзівіна (вёска на мяжы з Украінай). У салоне было тавараў імпартаўнага вытворчасці на суму каля 85 мільёнаў рублёў без усялякіх дакументаў. А ў другога непрацоўкага з Малаарцаўскага раёна знайшлі ў хаце таксама ўпакаваныя адзенне і абутак на суму крыху больш за пяць мільёнаў. Вядзецца праверка.

Украў транспарцёр для гною

Практычна адначасова, у адзін дзень, у вёсцы Маравінь Бярозаўскага раёна асрабавілі металічныя часткі катла ў кашаліны, якая належыць раённаму ЖКГ, на суму больш за мільён рублёў, а з фермы Брандзіна СВК «Вулькаўскія світанкі» Лунінецкага раёна 20-гадова зладзей выцягнуў стужку транспарцёра для выдалення гною коштам у 2 155 000 рублёў. Дзе толькі ён яе збіваць збіраўся, незразумела. У абодвух выпадках зладзей затрыманыя.

Яна СВЕТАВА.

Захацелі мяса

У жыхара в. Вялікія Маткалы (Брэсцкі раён) зладзей выкарыстаў прываханы гаспадаром ключ і выкраў з халадзільнай камеры 20 кг мяса. А са сваякоўскага ААТ «Жураўлінае», які знаходзіцца ў в. Клепці, праз асобі ўкраў 4 парасты. Зладзей у далёка не шукалі — двое мясцовых жыхароў і выцягнулі тых параст.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

Цэнтралізаванае тэсціраванне-2010

Фота: Марына БЕГУНЮВАЯ

14 чэрвеня ў Беларусі афіцыйна стартуе прыёмная кампанія. Першымі ў пункты правядзення цэнтралізаванага тэсціравання прыдуць маладыя людзі, якія ў гэтым годзе тэст па роднай мове пажадалі здаваць больш за 67 тыс. чалавек. Выходзяць першымі на старт экзаменацыйнага марафону заўсёды цяжэй, таму жадаем ім паспехаў.

ручку. Галоўнае, каб у чарнілах не было серабрыстага адцення. Некалкі год таму ў адным з абласных цэнтраў аб'юрыенты масава закупілі такія вольныя, чым стварылі сур'язныя праблемы пры «чытанні» бланкаў адказаў. Высветлілася, што аргтэхніка дрэнна «бачыць» серабрыстыя чарнілы.

Аб'юрыенту забараняецца пранасіць, а таксама выкарыстоўваць у аўдыторыі, дзе праходзіць цэнтралізаванае тэсціраванне, любыя прадметы, акрамя пропуску, дакумента, які сведчыць іх асобу, і чорнай ручки. Калькулятарам дазваляецца карыстацца толькі на тэсціраванні па фізіцы і хіміі, прычым калькулятар павінен быць з простымі вылічальнымі функцыямі. Арганізатары забараняюць выкарыстоўваць інжынерныя, графічныя калькулятары, а таксама ўсе калькулятары, убудаваныя ў іншыя прыборы, напрыклад, у электронныя запісныя кніжкі, мабільныя тэлефоны і г.д.

Аб'юрыентам забараняецца мяняць месцамі, выкарыстоўваць чужую дапамогу пры выкананні тэставых заданняў, размаўляць з іншымі ўдзельнікамі ЦТ. Аб'юрыент, які парушыў устаноўленыя патрабаванні, адхіляецца ад удзелу ў ЦТ. Яго бланк адбіца пагашаецца, а ў пропуску робіцца пазнакка «Выдалены за парушэнні».

Пры атрыманні экзаменацыйных матэрыялаў аб'юрыент абавязаны пераканцацца ў адпаведнасці нумара варыянта бланка адказаў нумару варыянта педагогічнага тэста. Аб'юрыент нясе адказнасць за захаванасць экзаменацыйных матэрыялаў з моманту іх атрымання да моманту перадачы арганізатарам тэсціравання. Папера для работчых запісаў на тэсціраванні выдаецца аб'юрыентам у неабходнай колькасці. Многіх цікавіць, а ці можна будзе ў экстрэмных выпадках выйсці з экзаменацыйнай аўдыторыі ў прыбыльню? Арганізатары запэўніваюць, што ў гэтым ніхто перашкаджаць не будзе: аб'юрыент здае сваё экзаменацыйнае тэсціраванне, а затым у суправаджэнні супрацоўніка ён можа пакінуць аўдыторыю, вярнуцца і прадоўжыць выпрабаванне. Аднак аб'юрыент пры гэтым губляе час, які даецца для выканання тэста. Пачаткам адліку часу, адведзенага на ЦТ, з'яўляецца час атрымання апошняга экзампляра педагогічнага тэста.

Аб'юрыент мае права ў працэсе тэсціравання заявіць арганізатарам, што нейкае заданне, на яго думку, складзена некарэктна, у ім утрымліваецца памылка ці не прыведзена правільных адказаў. Усе прэтэнзіі заносіцца ў пратакол з указаннем нумара варыянта педагогічнага тэста, нумара задання і зместу заявак. Пытанні аб'юрыентаў накіраваныя на дапамогу. З сабой на тэсціраванне абавязкова трэба прыхапіць чорную гелевую або капілярную

«Слабыя месцы» — арфаэпічныя, арфаграфічныя і граматычныя адметнасці Беларускай мовы

Цэнтралізаваным тэсціраванні не прадугледжана. А цяпер колькі слухных парад ад метадыстаў Рэспубліканскага інстытута кантролю ведоў аб'юрыентам і іх бацькам, якія спрабуюцца да тэсціравання і як паспяхова рывітацца з экзаменацыйнымі выпрабаваннямі.

Парады для бацькоў:
✓ Не хвалойцеся за колькасць балаў, якія дзіця атрымала на ЦТ і не крытыкуйце яго пасля цэнтралізаванага тэсціравання. Унашуйце яму думку, што колькасць балаў не з'яўляецца дасканальным вымярэннем яго матчынаму.

✓ Не павышайце трывожнасць дзіцяці напярэдні ЦТ — гэта можа адмоўна адбіцца на выніках тэсціравання. Дзіцяці заўсёды перадаецца хваляванне бацькоў, і калі дарослыя ў адказны момант не могуць справіцца са сваімі эмоцыямі, то дзіця таксама можа эмацыйна «сарвацца».

✓ Падбадзьце дзіця, павышайце яго упэўненасць у сабе, бо чым больш дзіця баіцца нядачы, тым большае верагоднасць памылкі.

✓ Назірайце за самаадчуваннем дзіцяці, ніхто акрамя вас не зможа своечасова заўважыць і напярэдніца пагаршэння яго стану, выпіканне стомленым.

✓ Кантралюйце рэжым падрыхтоўкі дзіцяці, не дапускайце перагузку, тлумачце яму, што заняты павінен чаргавацца з адпачынкам.

✓ Забяспечце дзіцяці зручнае месца для заняткаў, расчысціце, каб ніхто з членаў сям'і яму не перашкаджаў.

✓ Звярніце ўвагу на харчаванне дзіцяці. Падчас інтэнсіўнага разумоважжа напружаны яму неабходна пахажыцца, разнастайна ежа і збалансаваны комплекс вітамінаў. Такія прадукты як рыба, тварог, аржх, курага стымуляюць работу галаўнога мозгу.

✓ Дапамагайце дзіцяці размяркоўваць тэмы падрыхтоўкі па дням. Не мае сэнсу зурбыць увесь фактычны матэрыял, дастаткова прагледзець ключавыя моманты і ўважліва сэнс і логіку матэрыялу. Вельмі карысна рабіць сцэнарыі смятальнічых вылічэнняў і табліцы, якія сістэматызуюць вывучаемы матэрыял. Калі дзіця не ўмее, то пакажыце яму, як гэта робіцца на практыцы. Асноўныя формулы і азначэнні можна вылічыць на паперках і павесіць іх над пільмовым сталом, ложкам ці на кухні.

✓ Падчас трэніроўкі па тэставых заданнях прывучайце дзіця арыентавацца ў часе і ўмець яго размяркоўваць. Калі дзіця ўмее канцэнтравана, гэта надаецца яму спакій і зніме залішняе трывожы. Напярэдні цэнтралізаванага тэсціравання забяспечце дзіцяці паўнаваартсны адпачынак. Ён павінен добра выспацца.

нужа клетку. Для напісання сімвалаў хімічных элементаў варта выкарыстоўваць толькі вялікія літары.

Калі лічбавыя адказ атрымліваецца ў выглядзе дроби, то яго варта акругліць да цэлай лічбы па правілах матэматычнага акруглення. Нельга запісваць адказ у выглядзе матэматычнай формулы ці выразаў. Нельга ўказваць таксама і адзінкі вымярэння (градусы, праценты, метры, тоны), даваць слоўныя загаловы ці каментары да лічбы.

Некаторыя заданні можна вырашаць больш хутка, калі не шукаць адразу правільны адказ, а паслядоўна выключаць тыя, якія яўна не падыходзяць. Метад выключэння дазваляе канцэнтравана ўвагу на адным-двух варыянтах, што значна спрашчае заданне. Лічбавы, што заданні размяшчаюцца па нарастанні ўзроўню складанасці, і выконваць іх трэба па парадку. Тым не менш паняцце складанасці — даволі суб'ектыўнае, і магчыма, некаторыя заданні часткі В, якія не маюць падказак, нават будучы для вас не будуць цяжкімі. Да таго ж з заданнямі часткі В спраўляецца меншая колькасць аб'юрыентаў, таму пры выстаўленні канчатковай адзнакі яны маюць большую «вагу», чым часткі часткі А. Балы за кожнае заданне налічваюцца, зыходзячы з таго, колькі ўдзельнікаў тэсціравання змаглі яго выканаць (камп'ютарная праграма вызначае так званы каэфіцыент складанасці). За выкананне складанага задання ўдзельніку тэсціравання налічваюцца адпаведна большыя балы. А на тэсціраванні па рускай і беларускай мовах, дзе прадугледжаныя заданні з некалькімі правільнымі адказамі, камп'ютар залічвае аб'юрыентам у тым ліку і часткова правільныя адказы.

У беларускай мове ёсць асабліва складаныя для аб'юрыентаў раздзелы і пытанні, складаныя перш за ўсё па той прычыне, што для свабоднага валодання беларускай мовай трэба быць уносімі. Вялікія цяжкасці традыцыйна выклікаюць заданні па арфаэпіі, накіраваныя на праверку вымаўлення і напісання галосных і зычных гукіў, асабліва ў напісанні ў беларускай мове. Прычым аб'юрыенты няправільна ставяць накісцы ў словах, якія не толькі кожны год сустракаюцца ў тэставых заданнях, але і ўважліва ў актыўную лексіку беларусаў. Праблемы ўзнікаюць з выкананнем заданняў на правілах канчатковага назоўнікаў, правілах парадкаў і дробавых лічбавікаў, правілах прыслоўяў і слоў, блізкіх да іх. Слаба засвоеныя вылічальныя ўтварэнні і ўжыванне дзеясловаў і дзеясловаў прыслоўяў. Аднам слоў, пры падрыхтоўцы да ЦТ па беларускай мове асабліва ўвагу трэба звярнуць на тыя арфаэпічныя, арфаграфічныя і граматычныя адметнасці беларускай мовы, якія складаюць яе спецыфіку, і на паўпачыненне свайго слоўнікавага запаса. Значную частку памылкаў на тэсціраванні складаюць пунктуацыйныя, асабліва на адасабленне дадзеных членаў сказа.

Прыкладна кожны дваццаты аб'юрыент дапускае ў рэгістрацыі хоць бы адну памылку. А своеасаблівы рэкорд — тры памылкі, дапушчаныя ў імені Дзяніс.

Неабходна ўдумліва, уважліва чытаць фармулёўкі да заданняў. Адрозніваць падобныя на першы погляд, але зусім супрацьлеглыя пытанні тыпу «Працяжнік на месцы пропуску ставіцца» і «Працяжнік на месцы пропуску не ставіцца», «Літара «а» пішацца ў словах» і «Літара «а» не пішацца ў словах». Можна падкрэсліць у фармулёўцы ключавыя словы, якія пастаянна трэба мець на ўвазе, абдумваючы правільны адказ. Напрыклад, у фармулёўцы «Адзначаць правільна запісаныя словы» варта выдзельныя словы «правільна запісаныя», у фармулёўцы «Адзначаць прыметнікі, ад якіх не ўтвараюцца формы ступеняў параўнання» трэба падкрэсліць слова «не ўтвараюцца», бо, страціўшы уважлівае, можна памылкова і адзначыць у бланку адказаў прыметнікі, ад якіх, наадварот, утвараюцца формы ступеняў параўнання.

Для паспяховага выканання заданняў з часткі В важна патрэніравацца ў запачыненні бланка друкаванымі літарамі. Трэба мець на ўвазе, што адказ не залічваецца як правільны, калі ў напісанні слоў дапушчаны арфаграфічныя памылкі. Аднак даецца толькі ў кароткай форме (слова, словазлучэнне ці цэлая лічба). Кожная лічба, літара ці знак мінус (калі лічба адмоўная) запісваюцца ў асобную клеткачку. Аднак, які складаецца з двух слоў, пішацца злітна, без дэфісу, прабелу ці іншага падзяляльнага знака. Кожны сімвал хімічнага элемента, верхні і ніжні індэксы, адкрытую і закрытую дужку трэба ўносіць у асоб-

нае клетку. Для напісання сімвалаў хімічных элементаў варта выкарыстоўваць толькі вялікія літары.

Калі лічбавы адказ атрымліваецца ў выглядзе дроби, то яго варта акругліць да цэлай лічбы па правілах матэматычнага акруглення. Нельга запісваць адказ у выглядзе матэматычнай формулы ці выразаў. Нельга ўказваць таксама і адзінкі вымярэння (градусы, праценты, метры, тоны), даваць слоўныя загаловы ці каментары да лічбы.

Некаторыя заданні можна вырашаць больш хутка, калі не шукаць адразу правільны адказ, а паслядоўна выключаць тыя, якія яўна не падыходзяць. Метад выключэння дазваляе канцэнтравана ўвагу на адным-двух варыянтах, што значна спрашчае заданне. Лічбавы, што заданні размяшчаюцца па нарастанні ўзроўню складанасці, і выконваць іх трэба па парадку. Тым не менш паняцце складанасці — даволі суб'ектыўнае, і магчыма, некаторыя заданні часткі В, якія не маюць падказак, нават будучы для вас не будуць цяжкімі. Да таго ж з заданнямі часткі В спраўляецца меншая колькасць аб'юрыентаў, таму пры выстаўленні канчатковай адзнакі яны маюць большую «вагу», чым часткі часткі А. Балы за кожнае заданне налічваюцца, зыходзячы з таго, колькі ўдзельнікаў тэсціравання змаглі яго выканаць (камп'ютарная праграма вызначае так званы каэфіцыент складанасці). За выкананне складанага задання ўдзельніку тэсціравання налічваюцца адпаведна большыя балы. А на тэсціраванні па рускай і беларускай мовах, дзе прадугледжаныя заданні з некалькімі правільнымі адказамі, камп'ютар залічвае аб'юрыентам у тым ліку і часткова правільныя адказы.

У беларускай мове ёсць асабліва складаныя для аб'юрыентаў раздзелы і пытанні, складаныя перш за ўсё па той прычыне, што для свабоднага валодання беларускай мовай трэба быць уносімі. Вялікія цяжкасці традыцыйна выклікаюць заданні па арфаэпіі, накіраваныя на праверку вымаўлення і напісання галосных і зычных гукіў, асабліва ў напісанні ў беларускай мове. Прычым аб'юрыенты няправільна ставяць накісцы ў словах, якія не толькі кожны год сустракаюцца ў тэставых заданнях, але і ўважліва ў актыўную лексіку беларусаў. Праблемы ўзнікаюць з выкананнем заданняў на правілах канчатковага назоўнікаў, правілах парадкаў і дробавых лічбавікаў, правілах прыслоўяў і слоў, блізкіх да іх. Слаба засвоеныя вылічальныя ўтварэнні і ўжыванне дзеясловаў і дзеясловаў прыслоўяў. Аднам слоў, пры падрыхтоўцы да ЦТ па беларускай мове асабліва ўвагу трэба звярнуць на тыя арфаэпічныя, арфаграфічныя і граматычныя адметнасці беларускай мовы, якія складаюць яе спецыфіку, і на паўпачыненне свайго слоўнікавага запаса. Значную частку памылкаў на тэсціраванні складаюць пунктуацыйныя, асабліва на адасабленне дадзеных членаў сказа.

Неабходна ўдумліва, уважліва чытаць фармулёўкі да заданняў. Адрозніваць падобныя на першы погляд, але зусім супрацьлеглыя пытанні тыпу «Працяжнік на месцы пропуску ставіцца» і «Працяжнік на месцы пропуску не ставіцца», «Літара «а» пішацца ў словах» і «Літара «а» не пішацца ў словах». Можна падкрэсліць у фармулёўцы ключавыя словы, якія пастаянна трэба мець на ўвазе, абдумваючы правільны адказ. Напрыклад, у фармулёўцы «Адзначаць правільна запісаныя словы» варта выдзельныя словы «правільна запісаныя», у фармулёўцы «Адзначаць прыметнікі, ад якіх не ўтвараюцца формы ступеняў параўнання» трэба падкрэсліць слова «не ўтвараюцца», бо, страціўшы уважлівае, можна памылкова і адзначыць у бланку адказаў прыметнікі, ад якіх, наадварот, утвараюцца формы ступеняў параўнання.

Для паспяховага выканання заданняў з часткі В важна патрэніравацца ў запачыненні бланка друкаванымі літарамі. Трэба мець на ўвазе, што адказ не залічваецца як правільны, калі ў напісанні слоў дапушчаны арфаграфічныя памылкі. Аднак даецца толькі ў кароткай форме (слова, словазлучэнне ці цэлая лічба). Кожная лічба, літара ці знак мінус (калі лічба адмоўная) запісваюцца ў асобную клеткачку. Аднак, які складаецца з двух слоў, пішацца злітна, без дэфісу, прабелу ці іншага падзяляльнага знака. Кожны сімвал хімічнага элемента, верхні і ніжні індэксы, адкрытую і закрытую дужку трэба ўносіць у асоб-

нае клетку. Для напісання сімвалаў хімічных элементаў варта выкарыстоўваць толькі вялікія літары.

Калі лічбавы адказ атрымліваецца ў выглядзе дроби, то яго варта акругліць да цэлай лічбы па правілах матэматычнага акруглення. Нельга запісваць адказ у выглядзе матэматычнай формулы ці выразаў. Нельга ўказваць таксама і адзінкі вымярэння (градусы, праценты, метры, тоны), даваць слоўныя загаловы ці каментары да лічбы.

Некаторыя заданні можна вырашаць больш хутка, калі не шукаць адразу правільны адказ, а паслядоўна выключаць тыя, якія яўна не падыходзяць. Метад выключэння дазваляе канцэнтравана ўвагу на адным-двух варыянтах, што значна спрашчае заданне. Лічбавы, што заданні размяшчаюцца па нарастанні ўзроўню складанасці, і выконваць іх трэба па парадку. Тым не менш паняцце складанасці — даволі суб'ектыўнае, і магчыма, некаторыя заданні часткі В, якія не маюць падказак, нават будучы для вас не будуць цяжкімі. Да таго ж з заданнямі часткі В спраўляецца меншая колькасць аб'юрыентаў, таму пры выстаўленні канчатковай адзнакі яны маюць большую «вагу», чым часткі часткі А. Балы за кожнае заданне налічваюцца, зыходзячы з таго, колькі ўдзельнікаў тэсціравання змаглі яго выканаць (камп'ютарная праграма вызначае так званы каэфіцыент складанасці). За выкананне складанага задання ўдзельніку тэсціравання налічваюцца адпаведна большыя балы. А на тэсціраванні па рускай і беларускай мовах, дзе прадугледжаныя заданні з некалькімі правільнымі адказамі, камп'ютар залічвае аб'юрыентам у тым ліку і часткова правільныя адказы.

У беларускай мове ёсць асабліва складаныя для аб'юрыентаў раздзелы і пытанні, складаныя перш за ўсё па той прычыне, што для свабоднага валодання беларускай мовай трэба быць уносімі. Вялікія цяжкасці традыцыйна выклікаюць заданні па арфаэпіі, накіраваныя на праверку вымаўлення і напісання галосных і зычных гукіў, асабліва ў напісанні ў беларускай мове. Прычым аб'юрыенты няправільна ставяць накісцы ў словах, якія не толькі кожны год сустракаюцца ў тэставых заданнях, але і ўважліва ў актыўную лексіку беларусаў. Праблемы ўзнікаюць з выкананнем заданняў на правілах канчатковага назоўнікаў, правілах парадкаў і дробавых лічбавікаў, правілах прыслоўяў і слоў, блізкіх да іх. Слаба засвоеныя вылічальныя ўтварэнні і ўжыванне дзеясловаў і дзеясловаў прыслоўяў. Аднам слоў, пры падрыхтоўцы да ЦТ па беларускай мове асабліва ўвагу трэба звярнуць на тыя арфаэпічныя, арфаграфічныя і граматычныя адметнасці беларускай мовы, якія складаюць яе спецыфіку, і на паўпачыненне свайго слоўнікавага запаса. Значную частку памылкаў на тэсціраванні складаюць пунктуацыйныя, асабліва на адасабленне дадзеных членаў сказа.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ШАНХАЙ, ДЗЕ МЫ НЕ БУДЗЕМ НІКОЛІ

Але маем магчымасць ацаніць беларускі павільён на сусветнай выставе «Экспа-2010»

Адмысловы каларыт у павільёне Рэспублікі Беларусь дапамагла стварыць гісторыя, аб'яднаная з сучаснымі тэхналогіямі. У яго афармленні выкарыстаны 13 лагараў. Яны дапамаглі стварыць ілюзію таго, што вольны тэатр знаходзіцца ўнікальна экспанаты Нацыянальнага гістарычнага музея Беларусі: пояс Вітаўта XIV стагоддзя, скарызбраны манет, старажытныя фрэскі храмаў.

І вось такая нбычкая сувязь музея з Шанхаем працягваецца: што такое сусветная выстава, можа будзе даведацца з фотавернікаў, што рытуху Нацыянальнага гістарычнага для сваіх наведвальнікаў. Праз фотаздымкі мы атрымаем уяўленне пра тое, якія па-

вільёны былі ў іншых краінах-удзельніцах. Больш за 60 фотаздымкаў уводзіць у экспазіцыю, якую арганізоўвае Пасольства Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Беларусі і агенцтва «Сінхуа». Гонар кітайцаў зразумець можна: для правядзення сусветнай выставы была абрана тэрыторыя ў цэнтральнай частцы горада, плошча якой 5,28 квадратнага кіламетра. Удзельнікам форуму сталі больш за 200 краін свету і 50 міжнародных арганізацый. Сёлета дэвізам сусветнай выставы быў: «Лепшы горад — лепшае жыццё». Экспазіцыя кожнай з краін-удзельніц павінна была прадэманстраваць, як дзяржава дбае пра камфорт жыхароў сваёй гарадоў.

Ларыса ЦІМОШЫК.

«ПРІОРБАНК» ААТ — КЛІЕНТАМ

Пакет паслуг «Пенсійны»: толькі перавагі

У ЦБУ 505 г. Баранавічы адкрыты 1000-ы пакет паслуг «Пенсійны». Яго ўдалымі стала пенсіянерка Зою Маркушэўска, колішняя супрацоўніца банка.

Ва ўрачыстых абставінах кіраўнік ЦБУ 505 Андрэй Туцік павітаваў Зою Мікалаеву, уручыў ёй памятную падарункі і выказаў надзею на далейшае плённае ўзаемавыгаднае супрацоўніцтва: «Прыорбанк» надае вялікую ўвагу якасці і зручнасці абслугоўвання, імкнецца ствараць найбольш камфортныя ўмовы для атрымання пенсіі або дапамогі, праўляе шыры кляпат аб пенсіянерах, а таксама дае магчымасць памножыць уласны капітал».

Пакет паслуг «Пенсійны» — гэта праграма пашыранага банкаўскага абслугоўвання пенсіянераў. Ад аналагічных прапановаў на рынку гэты пакет адрозніваецца шэрагам дадатковых паслуг, такіх як:

— аўтаматычнае атрыманне пенсіі на міжнароднае бясплатнае пластыкавую картку Visa Electron, якую кліент атрымлівае пры адкрыцці карт-рахунка «Пенсійны рахунак»;

— расылка SMS-паведамленняў аб наступленні пенсіі на карт-рахунак;

— страхавка ад нешчаслівых здарэнняў на суму 1 000 000 беларускіх рублёў за кошт банка;

— адкрыццё ўкладу «Пенсійны плюс», які афармляецца як у беларускіх рублях, так і ў доларах ЗША, і ёўра (налічаныя працэнты па ўкладзе банк штомесяц аўтаматычна пераводзіць на картку кліента);

— паслуга «Планавы плацеж» — аўтаматычны штомесячны перавод любой сумы грошай у любы зручны дзень з карткі для паўпачынення ўкладу, адкрытага ў банку.

Святлана БАРЫСЕНКА.

Крайна здароўя

Выпуск № 24 (193)

Супраць сінякоў — Лечымся холада і цыбуля

Лечымся без лекаў

ГЕМАТОМА, або, прасцей, сіняк — гэта самае распаўсюджанае ў народзе пашкоджанне. Дробныя сінякі, які правіла, мы нават не заўважаем, а вось буйныя кровападцікі (асабліва на твары) выклікаюць вялікі дыскамфорт. Як «даглядаць» гематомы з дапамогай традыцыйных і фітасродкаў?

Гематома — гэта збіранне вялікай колькасці крыві, якое ўзнікла ў выніку разрыву сасуда пры удары. Сінякі могуць сустракацца як самастойна, так і спадарожнічаць іншым больш цяжкім траўмам (вывікі, пераломы, пашкодванні ўнутраных органаў). У гэтага простага пашкодвання ёсць нават свае класіфікацыі: паверхневая гематома, унутрымышачная і інш. Самастойна можна справіцца з паверхневымі гематомамі, астатнія — праграгулява ўрача. Асноўныя прыявы паверхневых гематом — боль, прыпухласць, змяненне колеру скуры ад лілова-чырвонага да жоўта-зялёнага, павышэнне мясцовай тэмпературы. Найбольш часты зыход такой гематомы — разыходжанне. Але пры няправільным лячэнні гематома можа утварыць кісту, інфіцыравацца і нагнацца. З такімі сімптомамі трэба неадкладна звярнуцца да ўрача.

Лечым гематому. Непасрэдна пасля удару (як мага раней) прыкладзіце да пашкоджанага ўчастка на 1—3 гадзіны халодны кампрэс. Замест звычайнага лёду можна прыкладваць кампрэсы з гарэлкі. Змяшчаць гарэлку з вадою (50/50), атрыманаю сумессю наліце ў фарманку для лёду і пастаўце ў марозільнік. Праціраць такімі кубкамі сіняк 3—4 разы на дзень. Калі пашкоджана рука або нага, пасля кампрэсу накладзіце тугую павязку. Пасля змяшчэння вострых прыраў з 2-га—3-га дня сінякі можна грэць (цёплым кампрэсам з солі).

Бадагя (парашок прэсноваднай губкі) — добры сродак для пазабавлення ад сінякоў. Для прыгатавання «мазі» 2 ст. лыжкі парашку трэба развесці ў 1 ст. лыжцы вады. Атрыманы раствор нанясце на месца гематомы. Гаючае дзеянне бадагя пачынаецца, калі толькі пачне выпарацца вада. Мянсяць павязку трэба 2 разы на дзень. Дзякуючы іголкачым бадагя ўзмацняецца мясцовы кровазварот і разыходзіцца застыт крыві.

Пальны. У склад пальны ўваходзіць хамазулен, які аказвае супрацьзапаленчае дзеянне, і шмат дубільных рэчываў. Для прыгатавання кампрэсу 100 г свежай травы здрабніце, змяшайце з такой жа колькасцю сметанковага масла і прыкладзіце да пашкоджанага месца на 20—30 хвілін.

Трыпутнік (лісце). Прымяняецца гэтая расліна ў свежым выглядзе як балеушчынальны і супрацьзапаленчы сродак. Проста прыкладзіце хвілін на 15—20 здрабнены або цэлы свежы ліст трыпутніка да выцягата месца — і ён пачне сваё гаючае дзеянне.

Цыбуля. Дзякуючы флавойда квіслаца, якая ўдзельнічае ў працэсе кроваварвання, цыбульная кашка, накладзеная ў марлевай сурвэтцы на рану, ачышчае яе ад гною, змяняе боль, ацёчнасць і садзейнічае хуткаму разыходжанню.

Прафілактыка

10 правілаў добрай памяці: збурцыце і гуляйце ў сышчыка

- Кожны дзень на працягу 30 секунд неабходна адначасова перамяшчаць зэрнік з боку ў боку. Гэтае практыкаванне ўзмацняе кардынальную абодвух паўшар'яў мозга і садзейнічае актывізацыі яго зон, адказных за памяць.
- Гуляйце ў шахматы, разгадвайце крываганкі, рэбусы, дапамагайце дзецям або ўнукам вучыцца. Можна, напрыклад, зрабіць падборку матэрыялаў для даклада або рэферата на новую, невядомую вам тэму.
- Вучыце вершы. Напрыклад, можна паставіць сабе заданч кожны дзень вывучаць па раздзелу з «Новай зямлі» і дэкламаваць іх, папастова павялічваючы памер вывучанага.
- Калі вам трэба запамінаць доўгі рад літар або лічбаў, разбіце гэты рад на групы па 3—4 пазіцыі, напрыклад 222 771 88 06. Кароткія групы запамінаць лягчэй.
- Па магчымасці не карыстайцеся калькулятарам там, дзе можна зрабіць нескладаныя вылічэнні ў галаве.
- Не спрабуйце рабіць адразу некалькі спраў адначасова, сканцэнтруйцеся на выкананні адной справы.
- Збурцыце. Дзеянне, якое ганяць у школе, насамрэч цудоўны спосаб запамінаць і ўтрымаць у памяці вялізныя аб'ёмы інфармацыі. Тэарэма або параграф падручніка, якія вы добра вывучылі і адказалі ў 6-м класе, захаваліся ў памяці ў змяненым выглядзе і могуць быць вамі адноўлены праз 30—40 гадоў.
- Добры спосаб лепш і хутчэй запамінаць што-небудзь — гэта паспрабаваць растлумачыць іншаму чалавеку тое, што трэба зразумець і запамінаць вам. Рыхтуючыся да даклада або гутаркі з пачаткам апрабуйце сваю прамову на хатніх, тады ў рэальнай абстаноўцы вам не давядзецца «завісаць», прыпамінаючы патрэбнае слова або аргумент.
- Гуляйце ў сышчыка. Напрыклад, паспрабуйце каі мага больш падрабязна запамінаць прыкметы пасажыра, які сядзіць насупраць вас у транспарце. Успомніце гэтыя прыкметы каі мага больш падрабязна праз некалькі дзён, як быццам вам трэба класіфіі спуюны партрэт злучэнца.
- Пазбягайце лішняй інфармацыі: пустах размоў, чытання бульварнай прсы. Калі хочацца пагледзець ТБ, выберыце адну праграму, а не «падарожнічаўце» пультам па ўсім каналах.

Падрыхтавала **Вольга Цыбульская**.

Віктар КАЛАМІЕЦ:

«У БЕЛАРУСІ І ВА УКРАЇНЕ СЭКС ЁСЦЬ... І СЭКС ЯКАСНЫ»

— Віктар, што павінны ведаць бацькі пра сэксуальнае выхаванне дзіцяці?

— Па-першае, бацькі павінны ведаць, што сэксуальнае, палавое выхаванне дзіцяці адбываецца нават тады, калі бацькі спецыяльна і мэтаакаравана «не выхоўваюць» яго. Іншымі словамі, дзеці імгунюць паводзіны бацькоў, іх манеру стасункаў з асобамі супрацьлеглага полу нават у самых звычайных сітуацыях — у магазіне, транспарце, на вуліцы. Таму тату мала спецыяльна арганізаваць выхавальную размову з сынам і хвілін трыццаць расказваць пра тое, які павінен паводзіць сабе сапраўды мужчына з жанчынай. Тата і матуля яшчэ і ўласным прыкладам штодзённа, не задумваючыся пра гэта, паказваюць гэта ёсць натуральнае, нармальнае жыццё, паказваюць сыну — сваімі дзеяннямі, учынкамі, словамі, — якім павінен быць сапраўды мужчына. І часта такія натуральнае выхаванне аказвае больш уплыў на фарміраванне дзіцяці, чым добра прадуманая выхавальная лекцыя.

Па-другое, бацькам абавязкова трэба ведаць пра палавое развіццё дзіцяці, тэа фізіялагічныя і псіхалагічныя этапы ў развіцці, якія перажывае іх дзіця. Такія веды можна атрымаць у спецыялістаў або са спецыяльнай літаратуры. Справа ў тым, што далёка не ўсе таты могуць быць беспраблемнымі. Напрыклад, падлеткавы ўзрост называюць крызісным, і ў многім ад бацькоў залежыць, якога «памеру і шуму» будзе гэты крызіс. Бацькі павінны ведаць аб надыходзе змен у развіцці дзіцяці і інфармаваць яго — самастойна або з дапамогай спецыялістаў — пра гэтыя змены. Зразумела, бацькі павінны спакойна рэагаваць на такія змены ў дзедчы.

Па-трэце, бацькі павінны добра ўсвядоміць, што найлепшая «зборка» супраць магчымых непрыемнасцяў і праблем у галіне міжпалавых стасункаў для дзіцяці, якія падрастаюць, — гэта свечасасова атрыманая інфармацыя. Святое месца пустым не бывае. Таму калі бацькі самі не праінфармуюць дзіця, то гэта абавязкова зробіць нехта іншы — сябры, незразумельныя артыкулы ў газеце, забавульняльныя сайты ў інтэрнеце і г.д. Наўрад ці такая інфармацыя будзе дакладнай. Калі ж бацькі саромеюцца або надат занятыя, то лепей даверчы размову аб узаемаадносінах паміж поламі спецыялістам.

— **Якую ролю ў вышэйзгаданым выхаванні павінна адіграць школа?**

— Чаго не трэба рабіць — ні бацькам, ні спецыялістам, наогул усім, кама цікава гэта тэма, — дык гэта цалкам перадаваць на школу функцыі «выхавальніка». Нельга думаць, што дастаткова аддаць дзіця ў 7 гадоў, як у 17 ужо можна забраць зусім выхаванага ў сэксуальных адносінах грамадзяніна. Варта добра разумець, што школа

— гэта толькі адзін з соцыумаў у жыцці дзіцяці, які, зразумела, уплывае на развіццё, але роўна ў такой жа ступені уплывае і вуліца, і СМІ, і бацькі, і трэнер у спартыўнай секцыі, якую наведвае дзіця, і г.д.

Выхаванне ў школе залежыць ад выхавальцаў — настаўнікаў. Адна настаўнік з душой ставяцца да сваёй працы, перажываюць за сваё выхаванне, імкунца акрамя ведаў па геаграфіі і матэматыцы яшчэ сфарміраваць са сваё паддапечных яркіх асобаў, выхавваюць у іх павягу адзін да аднаго, узаемадапамогі і ўзаемааруменне паміж хлопчыкамі і дзівчынкамі, выхавачь пачуццё будучага адказнага бацькоўства. Іншыя настаўнікі так не робяць. Па-рознаму ж можна прывітаць урок валеалогіі — у аднаго настаўніка атрымліваецца цікава і жыва, у другога — фармальна і суха. Безумоўна, роля школы велікая і выхаванні дзіцяці хоць бы таму, што дзіця прыводзіць шмат часу ў школу, але бацькам заўсёды трэба памятаць і пра ўласную ролю ў выхаванні дзіцяці. Школе замяніць бацькоў велікі складана.

— **Што можна пажадаць падлетку, які разважае зараз над тым, ці не пачаць яму з заўтрашняга дня палавое жыццё?**

— Пажадаць уявіць вагі! Так, простыя вагі, на адну шалю якіх падлетак пакладзе ўсе «за» палавога жыцця, напрыклад, атрымманне задавальнення, упадабненне раўнасці і г.д. На другую шалю вагаў трэба пакласці ўсе «супраць», напрыклад, верагоднасць заражэння ганарэяй ці ВІЧ, непажаданую цяжарнасць, аборт з бесплоднасцю ў будучыні, пытанне «а раптам тата дзівчынку даведваецца і што ён са мной зробіць»? Калі шалы з аргументамі «за» перамагла, то, прынамсі, гэты крок — пачатак палавога жыцця — будзе не такім сплантаным, як гэта часта бывае. З вагамі падлетку трэба папрацаваць спакойна, без спешкі. Адзін дзень тут нічога не вырашыць. Калі раптам высветлілася, што нешта не зразумела або проста невядома — напрыклад, шляхі перадачы ВІЧ, то лепей больш падрабязна даведацца пра гэта і іншае інашае...

— **Які павінны рэагаваць на сэксуальны вопыт дзіцяці бацькі, якія даведалься пра такі факт ад яго самога ці здагадаліся па ўскосных доказах?**

— Зразумела, калі дзіця ўжо мае пашпарт і скончыла школу, то гэта, хутчэй за ўсё, ужо не «дзіця», хоць дзеці заўсёды будуць дзецьмі сваё бацькоў незалежна ад таго, колькі ім гадоў... У такім выпадку да месца будзе дарослая спакойная размова, калі ў ёй маюць патрэбу бацькі. Павінна быць размова сапраўды дарослых людзей, дзе ўвага акцэнтуюцца не на сэкс яе ён ёсць, а на тым, што ёсць адносіны, ці ёсць пачуцці, ці ёсць разуменне наступстваў

такіх адносінаў і г.д. Гэта велікі важна: размова дарослых людзей пра дарослы бок жыцця!

Аднак калі гэта дзівчынка 12-13 гадоў ці нават крышку старэйшая, то такая размова, натуральна, неабходная. Многія падлеткі ў гэтым узросце з'яўляюцца закладнікамі свайго развіцця — цэла ўжо амаль вырасла, а свядомасць, уключаючы інфармаванасць аб сэксе, адказнасць за свае ўчынкі, умненне планаваць сваё жыццё — яшчэ проста не сфарміраваліся. Таму бацькі маюць рацыю, калі ў падобнай сітуацыі спрабуюць умяшвацца ў жыццё дзіцяці. Нельга быць аб'явавым, калі бачыш, што чалавек кінуўся на глыбіню ракі толькі таму, што ў яго выраслі рукі і ногі. Мы разумеам, што ён можа патануць, бо трэба яшчэ навучыцца плаваць. І тут пытанне: як мы кідаемся ратаваць гэтага чалавека (размаўляюць з дзіцем) — кідаемся ў ваду і актыўна плохаемсць лобач, каб ад пырскаў і хвалюў той, хто тоне, яшчэ хутчэй нахапаўся вады, ці спакойна, пашу падбіраемца і выцываем яго ў бяспечнае месца? Больш разума, вядома, дзейнічаць спакойна і ціха, не ўзімаюць хвалюў. Акуратна ў размове разведваць, ці не памыліліся мы? Не трэба запалохваць, каб не згубіць давер. Тады надалей дзіця будзе пытацца пра штосці інтымнае ў бацькоў, а не на вуліцы. Дарчы, часам бацькі сваім плоханнем могуць падштурхнуць дзіця да вулічнага выхавання. Трэба заўважыць давер дзіцяці або шукаць дапамогі ў спецыялістаў.

— **Што вы думаеце пра ролю інфекцый, якія перадаюцца палавым шляхам, у жыцці сучаснага грамадства? Навужо ўсё так дрэнна?**

— На жаль, распаўсюджанасць ІППШ, венерычных захворванняў і ВІЧ на сёння носыць характар эпідэміі. Гэта факт, і пра гэта трэба гаварыць. Таксама факт, што адной з прычын катастрофічнага скарачэння насельніцтва з'яўляецца бясплоднасць, а адной з вядучых прычын бясплоднасць з'яўляюцца пераносенныя ІППШ. І гэта толькі адзін з прыкладаў. Безумоўна, неабходна спрабаваць актыўна ўплываць на гэты ланцужок урачам, валанцёрам грамадскіх арганізацый, палітыкам, журналістам і г.д.

Большасць ІППШ, а асабліва ВІЧ — гэта вынік рызыкаўных паводзінаў, імпульсіўнасці і неабдуманасці ў кантактах, часта на фоне ўжывання псіхактывных рэчываў. Такія паводзіны трэба мяняць. На шчасце, ВІЧ не перадаецца паветрана-кропельным шляхам. Элементарныя правілы бяспечных паводзінаў дазваляюць пазбегнуць заражэння. Такім чынам, прагноз залежыць ад саміх людзей, ад таго, наколькі яны будуць адказнымі за сваё жыццё.

— **У якой ступені сэкс — дзеля дзіцяці, а ў якой — дзеля задавальнення?**

— У сэксалогіі вылучаюць тыпы сэксуальнай матывацыі. У некага матуў да сэксу — атрымаць задавальненне, у некага — атрымаць выгаду або ўзнагароду, у некага — нарадзіць дзіця, у некага — выразіць падзяку і г.д. У некаторым сэнсе, колькі людзей і — столькі і матываў. Хоць, вядома, апошняе можна класіфікаваць у падобныя групы. Варта памятаць, што сэксуальна матывацыя ў аднаго і таго ж чалавека можа мяняцца ў залежнасці ад настрою, жыццёвага вопыту, стасункаў з партнёрам і г.д. Але відавочна тое, што такі матуў як «дзеля дзіцяці» павінен быць сапраўды абдуманым і ўзважанным, гэта і ёсць прыкмета сфарміраванага пачуцця — адказнага бацькоўства. Таксама відавочна, што сэксуальнае жыццё ў гарманічнай пары з'яўляецца натуральным бокам іх жыцця, а значыць, і задавальнення.

валенне ад сэксу, і нараджэнне дзіцяці ў атмасферы каханя знаходзіцца ва ўзаемнай сувязі. І немагчыма, дый не трэба спрабаваць раздзіляць гэтыя два матывы. Трэба заўсёды імкунца да гармоніі ў адносінах.

— **Якія складовыя — псіхалагічныя, фізіялагічныя — можна аднесці да правільнага добрага сэксу?**

— З аднаго боку, усё правільна: калі мы хочам добра, без праблем і з задавальненнем ездзіць на аўтамабілі, мы проста абавязаны вывучыць і прытрымлівацца «правільнага добрага дарожнага руху». Але сэкс — матэрыя больш тонкая, ён не пачынаецца і не заканчваецца пасля выключэння запальвання. Сэкс як зносіны пастаянны, як пастаянны два полы — мужчынскі і жаночы. Таму першым псіхалагічным правілам добрага сэксу з'яўляецца пастаянная гармонія паміж мужчынам і жанчынай. Але і зноў жа, не ўсё тут так проста. Бываюць пары, якім для добрага сэксу як раз патрэбна эпідэмічная дысгармонія, і такія зрушэнні-спрэчкі могуць выканаць функцыю гармоніі менавіт ў іх парах.

Любіць інаша і адчуваць ад яго тое ж, узаемная павага і ўчынкі, разуменне таго, што мяне прымаюць такім, які я ёсць, і рабіць гэтак жа — гэтыя і яшчэ велікія шмат правільна добрага ў сэксе. І наўрад ці гэта пафасныя правілы, наўрад ці гэта утопія. Правілы простыя, і ўсё залежыць ад самога чалавека. А далей нівеліруюцца правілы фізіялагічныя. Бо калі чалавек трымаецца правільна добрага сэксу з любімым партнёрам, то аўтаматычна ён будзе вытрымліваць асабістую гігіену, сачыць за сваім здароўем і знешнім выглядкам.

— **Адна справа, калі сэкс не было ўсё жыццё — бывае ж і такое... Але, дапусцім, сэкс то ёсць, то ўвогуле няма. Напрыклад, у першай палавой жыцця ён ёсць, а пасля 40—50 — няма... Як гэта можа адбіцца на здароўі людзей з рознай палавой канстытуцыяй?**

— З аднаго боку, сэксуальная функцыя ў арганізме чалавека такая ж натуральная, як і стрававальная. А значыць, яна павінна функцыянаваць. Зразумела, жыццё разнастайнае, і бываюць сітуацыі, і сітуацыі аб'ектыўныя, калі сэксу няма —

Фота Пятра ФАМІНА.

— для агульнага тонуса арганізма, для гарманічнага функцыянавання гарманальнай сферы, для псіхаэмацыйнай раўнавагі. І зваротная сувязь: калі ёсць усе вышэйзгаданыя «дзя...», то чалавек сам імкнецца да сэксу. Сваёй роўю замкнёнае кола, дзе ёсць узаемаабумоўленасць прычын і следстваў.

Акцэнт хацелася б зрабіць на іншым — на тым, што сэксуальнае жыццё чалавека не павінна звядзіцца да механічнага сэксу, простага сэксуальнага разрадка. Бо псіхалагічнае задавальненне, адчуванне гармоніі ад сэксуальных адносінаў з каханым чалавекам часта з'яўляюцца значна больш моцным фактарам, які ў выніку ўмацоўвае здароўе. Таму, нягледзячы на многія і часта зразумелыя прычыны — у чалавека няма на гэты момант гарманічных адносінаў, няма мамант — усё ж такі лепш імкунца да та, так бы мовіць, духоўна-фізіялагічнага сэксу, а не проста да фізіялагічнага.

— **У Беларусі на 1 мільён насельніцтва прыпадае 1 урач-сэксолог. Нашы сэксологі кажучы, што гэта сведчыць у тым кірунку нізкую сэксуальную літэру ў краіне, што сэкс не ўваходзіць у якасць жыцця беларусаў. А як з гэтым справе ва Украіне? У вашай краіне больш сэксу?**

— Думаю, параўнанні ў гэтым выпадку будуць некарэктныя... Упэўнены, што ў Беларусі, і ва Украіне сэкс ёсць, і ён... якансі!

ці то ўсё жыццё, ці то працяглыя перыяды. З інаша боку, чалавечы арганізм — гэта велікі складаная і мудрая сістэма сама-рэгулявання. Калі штосці не працуе, то гэта кампенсуецца нечым іншым — для захавання максімальна здаровай раўнавагі ў арганізме. Напрыклад, калі слабее зрок, абстраваецца слых, калі не працягваюцца сэксуальна функцыя, энергія траціцца на нешта іншае, напрыклад, на творчасць.

Гэта праўда, што сэксуальны патэнцыял чалавека залежыць ад тыпу палавой канстытуцыі, але праўда і тое, што не толькі ад яго. У роўнай ступені, а бывае, і ў большай, уплыў аказваюць, напрыклад, пачуцці да партнёра. Пачуцці якраз з'яўляюцца вядучым матывам сэксуальных паводзінаў чалавека. Таму нельга сцявяджаць, што чалавек з моцным тыпам палавой канстытуцыі больш моцна пацярпіць у сваім здароўі, чым чалавек са слабым тыпам. Магчыма, працяглае ўстрыманне яму будзе давацца цяжэй, але і шляхоў выхату нерэалізаванай сэксуальнай энергіі будзе больш, напрыклад, больш інтэнсіўныя зрацьчыныя сны, больш актыўная і інтэнсіўная зацікаўленасць нейкай справай і г.д.

І яшчэ адзін важны момант з пункту гледжання шкоды для здароўя з-за адсутнасці сэксу: сэксуальная функцыя патрабуе траніроўкі, іншымі словамі, рэгулярнасць у практыкаванні сэксу з'яўляецца адной з гаюльчых умоў яго паспяховасці. Калі ж гэтай рэгулярнасці няма, або сэкс наогул перастае існаваць у жыцці чалавека, арганізм у нейкім сэнсе «завывае» гэту функцыю, а «засынае». Можна параўнаць такую сітуацыю з знятакмі спортам. Калі мы хочам быць добрымі спартсменамі, то проста абавязаны рэгулярна трэніравацца. Калі мы перастаем гэта рабіць, арганізм «завывае» трэніроўкі і пра тую групу мышцаў, якая трэніравалася... Але! Усё роўна нічога катастрафічнага ў гэтым сэнсе не здарыцца. Хочам зноў у спартсмены — аднаўляем трэніроўкі, «будзім» арганізм!

— **Як наогул звязаны сэкс і здароўе?**

— Напраму. Гэта ўжо даказана, адзначана гінекалагамі, уролагамі, псіхатрапеўтамі і інш. Натуральна, сэкс як такі павінен быць — для агульнага тонуса арганізма, для гарманічнага функцыянавання гарманальнай сферы, для псіхаэмацыйнай раўнавагі. І зваротная сувязь: калі ёсць усе вышэйзгаданыя «дзя...», то чалавек сам імкнецца да сэксу. Сваёй роўю замкнёнае кола, дзе ёсць узаемаабумоўленасць прычын і следстваў.

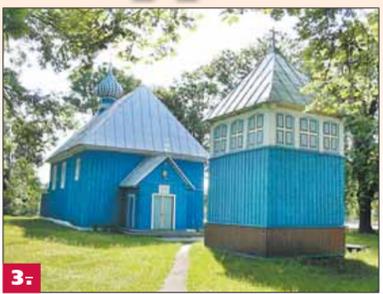
МИНСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ 15 июля 2010 г. ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН ПО ПРОДАЖЕ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В ЧАСТНУЮ СОБСТВЕННОСТЬ ГРАЖДАН РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ В МИНСКОМ РАЙОНЕ

	Лот 1	Лот 2	Лот 3	Лот 4	Лот 5	Лот 6	Лот 7	Лот 8
1 Адрес земельного участка	Колодищинский с/с, п. Колодищи, квартал 739, У-12	Колодищинский с/с, п. Колодищи, квартал 796, У-23	Колодищинский с/с, п. Колодищи, квартал 796, У-6	Колодищинский с/с, п. Колодищи, квартал 796, У-4	Колодищинский с/с, п. Колодищи, квартал 739, У-18	Колодищинский с/с, п. Колодищи, квартал 736, У-6	Колодищинский с/с, п. Колодищи, квартал 736, У-9	Колодищинский с/с, п. Колодищи, квартал 735, У-11
2 Кадастровый номер	623683403101006162	623683403101006181	623683403101006180	623683403101006179	623683403101006173	623683403101006175	623683403101006176	623683403101006171
3 Площадь земельного участка	0,1490 га	0,1480 га	0,1489 га	0,1515 га	0,1583 га	0,1546 га	0,1515 га	0,1667 га
4 Целевое назначение	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома
5 Расходы по подготовке документации (рублей)	765 170	765 170	765 170	765 170	765 170	765 170	765 170	765 170
6 Начальная цена земельного участка (рублей)	34 112 939	33 883 993	34 090 044	34 660 852	36 242 136	35 395 036	34 685 304	38 488 146
7 Задаток (рублей)	3 400 000	3 300 000	3 400 000	3 400 000	3 600 000	3 500 000	3 400 000	3 800 000

	Лот 9	Лот 10	Лот 11	Лот 12	Лот 13	Лот 14	Лот 15	Лот 16
1 Адрес земельного участка	Колодищинский с/с, п. Колодищи, квартал 736, У-24	Колодищинский с/с, п. Колодищи, квартал 736, У-10	Колодищинский с/с, п. Колодищи, квартал 739, У-11	Колодищинский с/с, п. Колодищи, квартал 739, У-1	Колодищинский с/с, п. Колодищи, квартал 796, У-24	Новодворский с/с, п. Гатово	Новодворский с/с, п. Гатово	Папернянский с/с, д. Семково, участок № 106
2 Кадастровый номер	623683403101006161	623683403101006177	623683403101006163	623683403101006165	623683403101006166	623684301601000364	623684301601000358	623685510601001264
3 Площадь земельного участка	0,1546 га	0,1517 га	0,1477 га	0,1546 га	0,1465 га	0,1545 га	0,1510 га	0,1422 га
4 Целевое назначение	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома	Для строительства и обслуживания жилого дома
5 Расходы по подготовке документации (рублей)	765 170	7						

САМЫЯ СТАРЫЯ ДРАЎЛЯНЫЯ БУДЫНКІ БЕЛАРУСІ

«Звезда» праінвентарызавала сем стагоддзяў нашай драўлянай архітэктуры

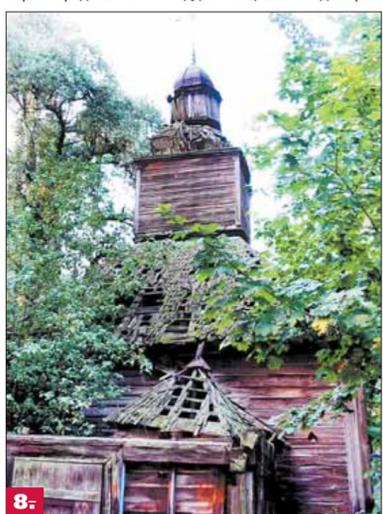

1. У публікацыі за 8 чэрвеня мы размаўлялі пра самыя стараыя мураваныя будынкі Беларусі. Зразумела, што нягледзячы на ўсе катаклізмы, іх захаванасць больш верагодная. Бо пажар можа знішчыць дах, вокны-дзверы, начыненне, але сцены застаюцца. А вось для драўлянага будынка пажар...

Тым не менш, у Беларусі ёсць унікальная мажлівасць паглядзець і дакрануцца да драўляных будынкаў, якім 200, 300, 400 і нават 700 гадоў! Аднак дзеля справядлівасці агарымся: найчасцей дата пабудовы вельмі спрэчная. Бо тады ўсялякіх сучасных лакаў і прамочванняў не было, таму перыядычна будынкі даводзілася абнаўляць... Аднак пакінем прапарэванне будынкаў інжынерам. І калі ёсць звесткі, што храм збудаваны ў 1502 годзе, дык будзьма ж папулярна рываць унікальную 500-гадовую царкву!

1. **Брэст. Музей «Бярэсце».** XIII ст. Старадаўняе пасяленне XIII стагоддзя, выяўленае на плошчы, большай за 1000 квадратных метраў. На глыбіні каля 4 метраў адкрыта больш за 30 жылых хатаў і гаспадарчых пабудов дзядзінца — цэнтральнай умацаванай часткі старажытнага Бярэсця. Памеры пабудовы — да 5 метраў у адным баку. Асноўны матэрыял — сасна. Захаванасць — да 12 вяноў. Захаваліся дзве паралельныя вуліцы, на іх — драўляныя ходнікі, месцамі да 6 ярусаў. Пабудовы захаваныя.

2. **Здзітава (Жабінкаўскі раён). Мікіцкая царква, 1502 г.** Як кажуць нам летапісы, «царква фундаваная на правым беразе ракі Мухавец у 1502 годзе ўладальнікам маёнтка Здзітавецкага Іванам Гурным». Царква спалена перабудовай у 1787 і 1814 гадах. Наколькі маштабная — разбірацца гісторыкам архітэктуры і даследчыкам. А мы з вамі будзем шчырыя, што Беларусь мае драўляны храм, якому больш за 500 гадоў!.. Ансіда храма вылучана драўляным іканастасам, створаным у 1830-я гады. Запрастольны абраз сярэдзіны XVI стагоддзя «Маці Божая Адзігітрыя».

5. **Брэст. Музей «Бярэсце».** XIII ст. Старадаўняе пасяленне XIII стагоддзя, выяўленае на плошчы, большай за 1000 квадратных метраў. На глыбіні каля 4 метраў адкрыта больш за 30 жылых хатаў і гаспадарчых пабудов дзядзінца — цэнтральнай умацаванай часткі старажытнага Бярэсця. Памеры пабудовы — да 5 метраў у адным баку. Асноўны матэрыял — сасна. Захаванасць — да 12 вяноў. Захаваліся дзве паралельныя вуліцы, на іх — драўляныя ходнікі, месцамі да 6 ярусаў. Пабудовы захаваныя.

3. **Збірогі. Царква Параскевы пятніцы. 1610 год.** Гэтая царква нейкім чынам перабудоўвалася ў XVIII стагоддзі. Аднак дата фундаваня першаснага храма кажа нам, што сёлета царква адзначае 400-годдзе (!).

4. **Порпільча (Докшыцкі раён).** Царква ў гонар Праабражэння Гасподняга. 1627 год. Порпільчам у розны час валодалі Чартарыйскі, Радзівілы. За часам Дамініка Радзівіла, напрыклад, «у маёнтку Порпільча было 57 паселішчаў, 493 дзверы і не менш за 2400 жыхароў».

Будавалася гэтая царква як уніяцкая. Сярод вандруйнікаў яна ўжо займела славу «беларускай пізанскай вежы». І праўда — зірніце на здымак — барабан храма нахіліўся на горш! Вось толькі Пізанскую вежу умацавалі надзейна-надзейна, а тут толькі падпёрлі слупамі ак змаглі. Раённым уладам трэба звярнуць увагу на гэты храм: лепш уратаваць сапраўднае, чым абудоваць пасля копію!

Кажучы пра Порпільчу, не магу не папкінуць мясцовага святара: летас ён нанешта абшыў частку храма пластыкавым сайдыгам. Здаецца, збіраецца абшыць і астатняе. Няўжо незразумела, што 400-гадоваму храму не пасуе танны пластык?!

Дарчы, гэты храм унікальны яшчэ і тым, што пасля перадачы ад уніятаў праваслаўным тут захаваліся стараыя алтары XVIII стагоддзя.

5. **Гродна. Лямус. 1630-я гг.** Гэты лямус быў збудаваны «без швіка на брусе». Унікальна, што за ўвесь час свайго існавання ён ніколі не быў перабудаваўся. Магчыма, таму, што лямус — пабудова гаспадарчая. Таму яго не кранула доля храмаў, дзе вострыя купалы перыядычна замянялі на «цыбуліны» і наадварот.

6. **Успення Прасвятой Багародзіцы. 1642 год.** Царква была часткова перабудаваўная ў XIX стагоддзі.

7. **Дарапеевічы (Маларыцкі раён). Царква Нараджэння Багародзіцы. 1671 год.** Рэканструяваная ў 1902 годзе. У царкве захоўваюцца ўнікальныя абразы: «Спас Пантакратар» (XVII ст.), «Нараджэнне Багародзіцы» (XVII—XVIII стст.), «Хрышчэнне», «Ісус Хрыстос» (абодва XIX ст.).

8. **Петрыкаў. Царква ў гонар Пакрова Прасвятой Багародзіцы. Канец XVII стагоддзя.** На влікі жалю, тое, што вы бачыце на здымку, ужо не адлядавае рэалізацыя... Пра бяду гэтай унікальнага храма, аднаго з найстарэйшых драўляных храмаў Беларусі, «Звезда» ўжо пісала. Царква занябжаная яшчэ ад часу камуністаў. І з жонным годам яе застаецца ўсё меней: спачатку ўпаў крыж, пасля купал, пасля барабан... Цяпер фактычна стаіць толькі зруб, а ў ім — кавалкі старажытнага купала і драўні. Вельмі шкада, што мясцовыя ўлады не разумеюць, які скарб яны маюць. Вядома, што рыхтуюцца праект рэканструкцыі царквы. Але ён прадугледжвае аднаўленне яе... цапкам наноў і ў іншым месцы. Маўляў, тут могілкі і не падабрацца. Але было б жаданне...

Між іншым, царква гэтая перажыла шмат: была і страверскай, і уніяцкай, і праваслаўнай. І Петрыкаў была перанесена з Аголіцкай пустыні вёскі Сотнічы.

9. **Ураджайна (Ляхавіцкі раён). Сядзіба «Вошкаўцы» XVII ст.** У розныя часы дваром Вошкаўцы валодаў філосаф Фларыян Бохвіц і яго нашчадкі, род Чарноцкіх. Цікава, што пры пабудове выкарыстоўваліся цвікі... з дрэва! Сама вёска Вошкаўцы вядома, дарчы, ад 1586 года.

10. **Сінкевічы (Лунінецкі раён). Царква ў імя святога архангела Міхаіла. Да 1701 года.** Чарск згадваецца яшчэ ў «Хроніцы Велікапольскай». Чытаем, што «у 1262 годзе былі наезды русінаў і літваінаў на Чарск». У час герачнага паўстання Кастуся Каліноўскага тут была крывавае бітва... Царква — помнік архітэктуры барока. Цікавы не толькі сам храм, але і званіца перад ім — чатыры паўрачкі трывала западаюць у памяць...

11. **Чарск (Брэсцкі раён). Царква ў імя святога архангела Міхаіла. Да 1701 года.** Чарск згадваецца яшчэ ў «Хроніцы Велікапольскай». Чытаем, што «у 1262 годзе былі наезды русінаў і літваінаў на Чарск». У час герачнага паўстання Кастуся Каліноўскага тут была крывавае бітва... Царква — помнік архітэктуры барока. Цікавы не толькі сам храм, але і званіца перад ім — чатыры паўрачкі трывала западаюць у памяць...

11. **Чарск (Брэсцкі раён). Царква ў імя святога архангела Міхаіла. Да 1701 года.** Чарск згадваецца яшчэ ў «Хроніцы Велікапольскай». Чытаем, што «у 1262 годзе былі наезды русінаў і літваінаў на Чарск». У час герачнага паўстання Кастуся Каліноўскага тут была крывавае бітва... Царква — помнік архітэктуры барока. Цікавы не толькі сам храм, але і званіца перад ім — чатыры паўрачкі трывала западаюць у памяць...

Глеб ЛАБАДЗЕНКА.
Фота аўтара і Андрэя ДЫБООУСКАГА.
!!! Цікава пабачыць больш? Наведайце сайт «Глобус Беларусі» (www.globus.tut.by). У раздзеле «Тыпы помнікаў» вашай увазе — частка «Драўлянае дойлідства (абравае)!»

11. **Чарск (Брэсцкі раён). Царква ў імя святога архангела Міхаіла. Да 1701 года.** Чарск згадваецца яшчэ ў «Хроніцы Велікапольскай». Чытаем, што «у 1262 годзе былі наезды русінаў і літваінаў на Чарск». У час герачнага паўстання Кастуся Каліноўскага тут была крывавае бітва... Царква — помнік архітэктуры барока. Цікавы не толькі сам храм, але і званіца перад ім — чатыры паўрачкі трывала западаюць у памяць...

11. **Чарск (Брэсцкі раён). Царква ў імя святога архангела Міхаіла. Да 1701 года.** Чарск згадваецца яшчэ ў «Хроніцы Велікапольскай». Чытаем, што «у 1262 годзе былі наезды русінаў і літваінаў на Чарск». У час герачнага паўстання Кастуся Каліноўскага тут была крывавае бітва... Царква — помнік архітэктуры барока. Цікавы не толькі сам храм, але і званіца перад ім — чатыры паўрачкі трывала западаюць у памяць...

МАЙ НА ЎВАЗЕ
Апроч гэтых, найстарэйшых, падказваем вам яшчэ шэраг драўляных пабудов — старых ці проста цікавых.
● **Валавель (Драгічынскі раён).** Царква Св. Георгія 1766 г.
● **Урэвель (Клецкі раён).** Ветраны млын 1920-х гадоў. УВАГА: АДЗІН З АПОШНІХ У БЕЛАРУСІ, У ДРЭННЫМ СТАНЕ — СПЯШЫЦЬСЯ ПАБАЧЫЦЬ!
● **Волла (Ваўкавыскі раён).** Касцёл Яна Хрысціцеля 1773 года.
● **Бабруйск.** Дом купчыка Кашчельсон 1912 года. Вельмі цікавы прыклад гарадской сядзібнай забудовы, якой застаўся вельмі мала.
● **Давыд-Гарадок, Рубель, Кажан-Гарадок** — драўляныя царквы XVIII—XIX стагоддзяў.
● **Іўе.** Мячэць 1882 года.
● **Здраўнева.** Адноўлены драўляны дом мастака Рэгіна.
● **Поразава (Свіслацкі раён).** Сядзіба сярэдзіны XIX стагоддзя.
● **Слуцк.** Сабор Св. Міхаіла Архангела XVIII стагоддзя.
● **Харомцы (Акцябрскі раён).** Драўляная брама на могілках канца XIX стагоддзя.
● **Шэрашава (Пружанскі раён).** Званіца 1799 года — цудам ацалела, яна стаіць сёння сярод бетоннай забудовы горада.
● **Адэльск.** Успенскі касцёл XVIII стагоддзя. Тут, дарчы, пачынаў сваю святарскую дзейнасць сённяшні шануюны Мітрапаліт Тадэвуш Кандрусевіч.

Замор'е АЧЫШЧЭННЕ АД БРЫДОТЫ АДНЫМ СКАЧКОМ

На працягу некалькіх дзён напачатку чэрвеня 2010 года жыхары іспанскага мястэчка Кастылья дэ Мурсія святкавалі каталіцкае свята Цела Гасподня. Гэтая свята папайнае шэраг самых дзіўных рытуалаў свету. Усе жыхары горада і турысты збіраюцца, каб паглядзець, як дарослыя мужчыны пераскоквае праз бездапаможных немаўляў.

Выканаўца рытуалу (ён увасабляе сабой чорта) у жоўта-чырвоным касцюме — Калача — з пугай ці дубінкай у руцэ праходзіць праз вельмі горад пад груз барабана. Як толькі ён даходзіць да цэнтральнай плошчы, з разбегу скача праз немаўляў, якім яшчэ не споўнілася шасці месяцаў. Дзяцей папярэдне ўкладваюць шэрагам на коўдры ці матрацы, якія сцялюць проста на зямлі. Жыхары вераць, што, скачучы, Калача забірае дзіцячыя хваробы і ўсё зло з сабой. Упершыню гэты рытуал «лячэння немаўляў» адбыўся ў 1620 годзе ў вёсцы, якая ляжыць на поўначы Іспаніі каля горада Бургоса. Як і шматлікія іншыя звычкі ў Іспаніі, ён з'яўляецца змешваннем іспанскага фальклору і рэлігійных традыцый.

УТУЛЬНЫ ПРЫПЫНАК

На самым краі зямлі стаіць аўтобусны прыпынак, самы паўночны ў Брытаніі. На ім жонны сядзець і гадзінамі чакаць аўтобуса, які можа і не прыйсці зусім. На гэтым прыпынку нават няма раскладу. Але пры ўсім гэтым, гэта яшчэ і самы камфартэльны прыпынак Брытаніі.

На востраве Унст жыве хлопчык Бобі. А ў «сталіцы» Заселенага вострава, у вёсцы Балтасанд, быў самы звычайны, нікому не патрэбны шатландскі аўтобусны прыпынак. Адноўлены ўлады вырашылі знесці яго. І тут ім прыйшоў ліст ад Бобі. Хлопчык прасіў не зносіць прыпынак, таму што ён кожны дзень ездзіў у школу, а там веліпады было вельмі зручна пакідаць. У выніку органы мясцовага самакіравання не толькі захавалі прыпынак, але і паставілі там каналы. Ну а мясцовыя жыхары прыцягнулі ўсё астатняе. Гэта, магчыма, самы знакаміты прыпынак у свеце. У яго нават быў свой сайт. Інтэр'ер мяншэста кожны год, адлюстроўваючы падзеі, якія адбываюцца ў жыцці хлопчыка Бобі. Але ж хлопчык Бобі даўно ўжо і не хлопчык — ён вырас, пакінуў Заселены востраў і вучыцца ва ўніверсітэце Эдынбурга.

«ГАЛАВА Ў ПЯСКУ»

10 чэрвеня ў Берліне адбылося афіцыйнае адкрыццё фестывалю скульптур з пяску. Больш за 20 скульптараў з усяго свету да 29 жніўня будуць спабарнічаць за галоўны прыз і ўсенароднае прызнанне і любоў на 8-м міжнародным конкурсе скульптур з пяску «Sandsation». Тэма фестывалю — «Галава ў пяску».

Хіт-парад самых дзіўных несур'ёзных турніраў

Як вядома, акрамя спартыўных турніраў у свеце рэгулярна праводзяцца менш сур'ёзныя спаборніцтвы. Напрыклад, вясной у Канадзе праходзіць чэмпіянат па хуткасных паглынанні «пціна» — смажанай бульбачкі з гарачай падлівай і сырам, у Вялікабрытаніі — сусветнае першынство па кіданні пірагоў з крэмавымі начынкамі, а ў ЗША — спаборніцтвы па сервінгу сярод сабак. І гэта далёка не поўны спіс дзіўных і пацешных турніраў, якія арганізуюць жыхары Зямлі.

САМЫЯ ВЯСЁЛЫЯ Качыныя гонкі

Усё ж добра, што ў свеце, дзе ёсць вельмі сталыя і сапраўды спартыўныя гонкі гумовых качачак Падобныя спаборніцтвы праводзяцца ў ЗША, Канадзе, Аўстраліі, Вялікабрытаніі, Германіі, Сінгапур і ў іншых краінах свету. Правілы простыя: удзельнікі падпоясваюць сваю качачку і ставяць на ёй нумар, пасля чаго здаюць гумовага «гадзаванца» ў аргкамітэт спаборніцтва. Пасля гэтага судзіць запускаюць удзельнікаў гонкі ў штурчы або натуральны вадзеім. Зразумела, пераможцам аб'яўляецца той гаспадар гумовага выбару, чья качка прыйдзе да фінішу першай.

Удзельнікам такіх спаборніцтваў ёсць за што змацаваць — напрыклад, у канадскім Галіфаксе, дзе праходзіць знакамітае Качынае Дарбі, гаспадар качкі-пераможцы атрымае мільён долараў (канадскіх, вядома). Тым, чые качкі займаюць другое і трэціе месцы, задавальваюцца менш шыкоўнымі прызамі, аднак і яны не скардзяцца, бо ім уручаюць пугэйкі на курорты (вядома, канадскія), плазменныя тэлевізары і іншую тэхніку і электроніку.

Найбліжэйшыя качыныя гонкі ў 2010 годзе будуць праходзіць у Вашынгтоне. Чакаецца, што ў мерапрыемстве, прызначаным на 18 чэрвеня, прымуць удзел некалькі тысяч качачкаў. Галоўны прыз спаборніцтваў — скутар Honda Ruckus і акумулятары да яго ў выглядзе шлема і пальчаткаў. Сяродбраты прызёр адравацца на адпачынак на возера, а ўладальнік бронзы паедзе на горы курорт.

Чэмпіянат свету па кіданні пірагоў

Чэмпіянат свету па кіданні пірагоў з начынкай традыцыйна праводзіцца ў брытанскім графстве Кент, дзе гэтая спаборніцтва і зарадзілася. Самы першы турнір быў праведзены па ініцыятыве жыхара графства С. Фіццджеральда ў 1967 годзе. Першапачаткова да ўдзелу ў турніры дапускаліся толькі мужчыны, але пасля правілы трохі змяніліся і арганізатары першын-

ства сталі дазваляць кідаць выпечку і жанчынам. Нягледзячы на тое, што збоку кіданне пірагоў з заварным крэмам выглядае даволі пацешна і бескалопна, гэты турнір праходзіць па вельмі строгіх правілах. Так, кожная каманда (а іх часам набіраецца больш за 30) павінна трымаць рэзэпт начынкаў для сваіх пірагоў ў строгім секрэце, усе удзельнікі турніру абавязаны стаяць адзін ад аднаго на адлегласці каля двух з паловай метраў, а кідаць пірагі ў сапернікаў дазваляецца толькі левай рукой. Плюс да ўсяго каманды павінны выйсці на поле ў смешных і часам не зусім зручных маскардавых касцюмах.

Залог паспеху ў спаборніцтвах па кіданні пірагоў — трапнасць. Гэта значыць, проста кінуць пірог у саперніка — гэта яшчэ не усё, неабходна трапіць перадаўніку «варожай» каманды ў твар, шыю або верхнюю частку тулава. За такое пападанне даюць больш ачкоў. У апошнія гады, дарчы, чэмпіёнамі традыцыйна становяцца брытанцы.

Акрамя пірагоў у Вялікабрытаніі таксама з задавальненнем кідаюць крывяную каўбасу. І гэтая спаборніцтва, у якім першапачаткова бралі ўдзел толькі жыхары графстваў Йоркшыр і Ланкашыр, цяпер набыла статус міжнароднага турніру. Каманды з розных краін прыязджаюць у невялікае англійскае мястэчка Рэмсботам, каб паспаборнічаць у закіданні свежай каўбасы на дах паба. Прычым робяць яны гэта пры дапамозе жаночых калготак — з іх робіцца кідалыня прылада.

САМЫЯ БРЫДСКІЯ Чэмпіянат па хуткасных паяданні пціна

Чэмпіянат па паяданні нацыянальнай стравы — «пціна» (яна складаецца з бульбы-фры з кавалачкамі сыру, курымымі трыбухамі і мясной падлівай) — спаборніцтва досыць дзіўнае і, што значна горш, непрыемнае. Удзельнікі спаборніцтва становяцца ў рад перад сталамі, на якіх стаяць скрынкі з гарачым пцінам, а таксама мінеральная вада. Санс турніру ў тым, каб за дзесяць хвілін з'есці як мага больш бульбачкі з трыбухамі, падліўкай і сырам. Відовішча, шчыра скажам, жахлівае: удзельнікі (звычайна гэта маладыя людзі), абмазанія падліўкай, хапаюць гарачую бульбу рукамі і спрабуюць утрамбаваць у сябе як мага больш. Натуральна, яны душацца, кашляюць і задыхаюцца. Выглядае ўсё гэта агідна.

САМЫ ЗНАКАМІТЫ Чэмпіянат па кіданні мабільных тэлефонаў

Мабыць, самы вядомы з дзіўных чэмпіянатаў — гэта турнір па кіданні старых мабільных тэлефонаў.

лярнай забавай у Канадзе. Удзельнікі гэтага турніру, як сапраўдныя спартсмены-прафесіяналы, праводзяць перадсезонную падрыхтоўку, ездзяць на спецыяльныя зборы і падтрымліваюць сябе ў форме з дапамогай трэнеровак.

У 2010 годзе золата чэмпіянату ўзяў 24-гадовы Пэт Берталеці. За адведзены час яму ўдалося з'есці амаль шэсць кілаграмаў пціна. За гэта ён атрымаў 750 долараў наяўнымі і памятную статуэтку. Дарчы, Берталеці не прывыкаў выйграваць гастрономічныя чэмпіянаты — за сваю кар'еру гэты малады чалавек ужо становіўся пераможцам чэмпіянатаў па паглынанні піцы, вострых перчыкаў, чарнічнага пірага і марожанага.

Чэмпіянат па капанні чарвякоў

Правілы чэмпіянату па выкопанні чарвякоў з зямлі ў 1984 годзе прыдумаву брытанскія школьны настаяўнік. На яго думку, правядзенне такога спаборніцтва зольнае навучыць дзяцей лепш разумець прыроду і мець зносіны з жывымі істотамі. Увогуле, з тых часоў турнір праводзіцца штогод, і цяпер у ім прымаюць удзел не толькі малалеткі, але і дарослыя. Кожнаму удзельніку вызначаецца ўчастак зямлі плошчай дзевяць квадратных метраў і 30 хвілін часу на тое, каб накапаць як мага больш чарвякоў. Рабціць гэта трэба, сядзячы на зямлі і калупаючы ў ёй палачкамі або іншымі падручнымі сродакмі (карыстацца рыдлёўкамі або паліваць зямлю вадой забаронена). Хто больш усіх накапаў — той і перамог. Чарвякоў потым адпускаяць на волю.

САМЫ ЗНАКАМІТЫ Чэмпіянат па кіданні мабільных тэлефонаў

Мабыць, самы вядомы з дзіўных чэмпіянатаў — гэта турнір па кіданні старых мабільных тэлефонаў.

Упершыню спаборніцтвы прайшлі ў пачатку 2000-х гадоў у Фінляндыі, а затым турніры пачалі праводзіць і ў іншых краінах — Эстоніі, Нарвегіі, Германіі, Вялікабрытаніі і Беларусі ў тым ліку. Пераможца нацыянальнага першынства атрымае магчымае прадстаўляць сваю краіну на міжнародным чэмпіянате па кіданні мабільнікаў у Фінляндыі.

У чэмпіянаце па кіданні мабільных тэлефонаў могуць прымаць удзел людзі розных узростаў — для юных аматараў разбудзэння электронных прыбораў існуе асобная кваліфікацыйная група. Акрамя таго, кідаць мабільныя можна і ў камандзе.

Перамагае, вядома ж, той, хто закіне тэлефон далей за ўсіх. Цяпер суветным лідарам па кіданні мабільнікаў з'яўляецца ўладальнік Эстоніі, а неперажонным кідалыням у асабістым заліку лічыцца фін Міка Лампі, які закінуў свой мабільнік на 94 метры 97 сантыметраў.

САМЫ МАЛАДЫ Чэмпіянат па стрып-покеру

У першай палове 2010 года ў Германіі адбыўся першы ў гісторыі краіны чэмпіянат па покеры на расправанне. У турніры прынялі ўдзел 33 мужчыны і сем жанчын. Усе яны змагаліся за галоўны прыз — пуццёўку ў суветную сталіцу ірландскага бізнесу — Лас-Вегас.

Арганізатар чэмпіянату — кампанія па вытворчасці прэзерватываў Billy Boy — напрасіла удзельнікаў быць вельмі уважлівымі падчас гульні: жанчынам загадалі гуляць як мага больш уважліва, каб даўжэй заставацца ў адзежы, а мужчынам забаранілі выказваць уголас усялякія непрыстойныя думкі. Пры гэтым па ходзе турніру удзельнікі палілі акагольнымі катэтыямі і забавлялі стрып-тэмаз.

Неўзабаве Чэмпіянат свету сярод барадачоў (у чэрвені ў Бендзе)

Вядома, гэта далёка не поўны спіс незвычайных чэмпіянатаў, якія праходзяць на планеце. У хіт-парад не патрапілі чэмпіянат па знішчэнні камароў, турнір па запаланні, цудоўнае першынство па ігры на «паветранай гітары», выдатныя вясковыя гульні, у якіх удзельнічаюць жыхары сельскай мясцоваці ЗША, спаборніцтвы па бегу на абцасках і шматлікія іншыя пацешныя мерапрыемствы. Верагодна, у будучыні ў свеце з'явіцца не адзін дзясцяк новых забав, а бліжэйшым часам многія яшчэ паспеець наведваць:
— Чэмпіянат свету сярод барадачоў (у чэрвені ў Бендзе)
— Чэмпіянат па паяданні крапівы (у чэрвені ў Маршудзе)
— Спаборніцтва па ныранні ў балота (у жніўні ў Лануртід-Уэльсе)
— Міжнародны турнір па роханню (у жніўні ў Эр-рэмонце)
— Чэмпіянат па знаходжанні ў саўне (у жніўні ў Хэйноле)
— Чэмпіянат па грываснічэнню (у верасні ў Эр-рэмонце)
— Спаборніцтва па кіданні гарбуза (у лістападзе ў Брыджвіле).

ШАБЛОННЫ вобраз фаната — размаляваны твар, бутэлькі піва і дудка. Аднак менавіта дудкі з другой-нага пытаня перараслі ў сапраўдную праблему многіх стадыёнаў, у тым ліку і нашых.

Вувузелы — ашаламляльны сродак уздзеяння паўднёваафрыканскіх бабелышчыкаў на каманды супернікаў.

Дудкі з'явіліся адносна нядаўна, але хутка распаўсюдзіліся сярод бабелышчыкаў па ўсім свеце. Вось адна з версій іх узнікнення на постсавецкай прасторы. Правобразам дудкі быў піянерскі ражок, які праносілі на стадыёны ў саюзныя часы, калі дудзёны лічылася прыкметай асаблівай прыхільнасці да каманды. Па сутнасці, пры выкарыстанні дудак рухае імкненне вызначыцца, праявіць сваю падтрымку, а не заставацца староннім назіральнікам на матчы. Само па сабе жаданне нядрэннае. Аднак большасць сапраўдных фанатаў лічыць дудзёны квазіпадтрымкай. Карысці ад іх камандзе ніякай, ды і хто дудзіць — свае ці чужыя прыхільнікі — не разумеюць. А самае галоўнае, гул, які ствараюць дудкі, «забівае» гучанне ультрасектараў, якое з'яўляецца больш асэнсаванай падтрымкай каманды. Таму фаны і ненавідзілі дудкі. У асяроддзі заўзятараў распаўсюджана меркаванне, што сапраўдны фан калі і бярэ ў рукі дудку, то толькі дзеля таго, каб яе знышчыць.

Але дудкі не вельмі пазыўна ўздзейнічаюць на вушы і самых звычайных наведальнікаў стадыёнаў. Сапраўды, каму прыемна назіраць матч, калі над вухам хтосьці пастаянна неўпапад дудзіць? У цэлым такія «музычныя інструменты» ствараюць даволі прыгнечаныя вой, далёкі ад лепшых узораў еўрапейскага сапарту.

Насуперак распаўсюджанаму меркаванню, дудкі выкарыстоўваюцца і ў Еўропе, так што, можна меркаваць, што і на стадыёнах у ПАР яны не будуць выключанай з'явай. Праўда, еўрапейскія прыхільнікі выкарыстоўваюць іх не ў такой колькасці і нярэдка ў знак пагарды і пратэсту супраць дрэннай гульні сваёй каманды, гэтак жа як і асвітанне. У нас жа, як пераконваюць фаны, агульная культура наведальнікаў стадыёнаў такая, што яны не разумеюць, які недарэчна выглядаюць збоку. Спосабаў барацьбы з дудкамі заўзятараў прадумана і апрабавана нямаля. Гэта і банеры («Дудкам — не!» ці «Не сунь у рот усялякую дрэн!») і спецыяльныя рачоўкі, і цэлыя сайты ў інтэрнэце, і нават фізічная ўздзеянне — адбіранне і знішчэнне дудак. Есць і прыклады сумесных дзеянняў фанатаў і клуба. У Харкаве, напрыклад, дыктар стадыёна перад матчам звяртаўся да прыхільнікаў ад імя футбольнага клуба «Металіст» з просьбай адмовіцца ад дудак. Яны ж далей пайшлі ў Кіеве. На стадыёне «Дынама» дудкі забаронена прадаваць на стадыёне, а кожны, хто здасць раней набытую дудку, атрымае элемент клубнай атрыбутыкі.

Падрыхтавала Алена КРАВЕЦ.

КАЛЯНДАР ФІНАЛЬНАГА ТУРНІРУ ЧС-2010

№	дата	час	каманды	група	горад
3	12.06	17.00	Аргенціна—Нігерыя	група В	Іаханесбург
4	12.06	14.30	Паўднёвая Карэя—Грэцыя	група В	Порт-Элізабэт
5	12.06	21.30	Англія—ЗША	група С	Русенбург
6	13.06	14.30	Алжыр—Славенія	група С	Палакванэ
7	13.06	21.30	Германія—Аўстралія	група D	Дурбан
8	13.06	17.00	Сербія—Гана	група D	Прэторыя
9	14.06	14.30	Галандыя—Данія	група E	Іаханесбург
10	14.06	17.00	Японія—Камерун	група E	Блумфантэйн
11	14.06	21.30	Італія—Парагвай	група F	Кейптаўн
12	15.06	14.30	Новая Зеландыя—Славакія	група F	Русенбург
13	15.06	17.00	Кот-д'Івуар—Партугалія	група G	Порт-Элізабэт
14	15.06	21.30	Бразілія—КНДР	група G	Іаханесбург
15	16.06	14.30	Гандурас—Чылі	група H	Нэлспрайт
16	16.06	17.00	Іспанія—Швейцарыя	група H	Дурбан
17	16.06	21.30	ПАР—Уругвай	група А	Прэторыя
18	17.06	21.30	Францыя—Мексіка	група А	Палакванэ
19	17.06	17.00	Грэцыя—Нігерыя	група В	Блумфантэйн
20	17.06	14.30	Аргенціна—Паўднёвая Карэя	група В	Іаханесбург
21	18.06	17.00	Славенія—ЗША	група С	Іаханесбург
22	18.06	21.30	Англія—Алжыр	група С	Кейптаўн
23	18.06	14.30	Германія—Сербія	група D	Порт-Элізабэт
24	19.06	17.00	Гана—Аўстралія	група D	Русенбург
25	19.06	14.30	Галандыя—Японія	група E	Дурбан
26	19.06	21.30	Камерун—Данія	група E	Прэторыя
27	20.06	14.30	Парагвай—Славакія	група F	Блумфантэйн
28	20.06	17.00	Італія—Новая Зеландыя	група F	Нэлспрайт
29	20.06	21.30	Бразілія—Кот-д'Івуар	група G	Іаханесбург
30	21.06	14.30	Партугалія—КНДР	група G	Кейптаўн
31	21.06	17.00	Чылі—Швейцарыя	група H	Іаханесбург
32	21.06	21.30	Іспанія—Гандурас	група H	Порт-Элізабэт
33	22.06	17.00	Францыя—ПАР	група А	Блумфантэйн
34	22.06	10.00	Мексіка—Уругвай	група А	Русенбург
35	22.06	21.30	Грэцыя—Аргенціна	група В	Палакванэ
36	22.06	21.30	Нігерыя—Паўднёвая Карэя	група В	Дурбан
37	23.06	17.00	Славенія—Англія	група С	Порт-Элізабэт
38	23.06	17.00	ЗША—Алжыр	група С	Прэторыя
39	23.06	21.30	Аўстралія—Сербія	група D	Нэлспрайт
40	23.06	21.30	Гана—Германія	група D	Іаханесбург
41	24.06	21.30	Камерун—Галандыя	група E	Кейптаўн
42	24.06	21.30	Данія—Японія	група E	Русенбург
43	24.06	17.00	Парагвай—Новая Зеландыя	група F	Палакванэ
44	24.06	17.00	Славакія—Італія	група F	Іаханесбург
45	25.06	17.00	КНДР—Кот-д'Івуар	група G	Нэлспрайт
46	25.06	17.00	Партугалія—Бразілія	група G	Дурбан
47	25.06	21.30	Чылі—Іспанія	група H	Прэторыя
48	25.06	21.30	Швейцарыя—Гандурас	група H	Блумфантэйн

З 26 па 29 чэрвеня проідуць матчы 1/8 фіналу, чвэрцьфіналы адбудуцца 2 і 3 ліпеня, паўфіналы — 6 і 7 ліпеня. Бронзавы прызёр вызначыцца 10 ліпеня, а 11-га проідзе фінальны матч.

№	дата	каманды	горад
49	26.06	1A—2B	Порт-Элізабэт
50	26.06	1C—2D	Русенбург
51	27.06	1D—2C	Блумфантэйн
52	27.06	1E—2A	Іаханесбург
53	28.06	1E—2F	Дурбан
54	28.06	1G—2H	Іаханесбург
55	29.06	1F—2G	Прэторыя
56	29.06	1H—2E	Кейптаўн
57	02.07	П53—П54	Порт-Элізабэт
58	02.07	П49—П50	Іаханесбург
59	03.07	П52—П51	Кейптаўн
60	03.07	П55—П56	Іаханесбург
61	06.07	П58—П57	Кейптаўн
62	07.07	П59—П60	Дурбан
63	10.07	61—62	Порт-Элізабэт
64	11.07	61—62	Іаханесбург

Ціхан і Дзевятоўскі апраўданыя

Сусветныя лідары ў штурханні молата даказалі сваю праўду і вярнулі медалі

Беларускія малатабойцы Вадзім Дзевятоўскі і Іван Ціхан, якія заваявалі на Алімпійскіх гульнях у Пекіне срэбраны і бронзавыя медалі, апраўданыя спартыўным арбітражным судом (CAS). 10 чэрвеня, у апошні тэрмін разгляду справы, самая высокая спартыўная судовая інстанцыя вынесла сваё рашэнне на карысць беларускіх спартсменаў. Судовая заява белаўскаў цягнулася каля двух гадоў.

Спартыўны арбітражны суд паставіў, што допінг-тэсты Дзевятоўскага і Ціхана неспраўдныя, паколькі не адпавядаюць міжнародным лабараторным стандартам. Спартсменам вяртаюцца іх тытулы і медалі.

Нагадаем, што непрыемная вестка, якая шакавала ўсю белаўскую спартыўную грамадскасць, прыйшла ў снежні 2008-га — спартсмены былі абвінавачаныя ў выкарыстанні допінгу. У прыватнасці, у іх допінг-прабах былі перавышаны ўзровень тэстастэру. Згодна з расшэннем дысцыплінарнай камісіі Міжнароднага алімпійскага камітэта, абодва белаўскія былі дыскваліфікаваныя і пазбаўленыя медалёў. Ціхан і Дзевятоўскі адразу ж заявілі, што адмаўляюць прыём забароненых прэпаратаў і сталі аспрэчваць рашэнне МАК у спартыўным арбітражным судзе. Беларускі бок заявіў пра неакуратную арганізацыю працы пекінскай лабараторыі і адхілення ад стандартаў Судовага антыдопінгавага агенцтва падчас даследавання прабы пекінскай лабараторыі і адхілення ад стандартаў Судовага антыдопінгавага агенцтва паўшэння і нестыкоўкі маглі паўплываць на вынік аналізу. Расшэнне арбітражнага суда, прынятае на карысць белаўскіх леагатаў, апублікавана на афіцыйным сайце CAS. Згодна з ім, белаўскам павінны выплаціць кампенсацыю ў памеры 50 тысяч еўра.

Гэту навіну Іван Ціхан сустраў за межамі Белаўскі. Як паведаміла прэс-аташэ федэрацыі лёгкай атлетыкі Настасся Марыніна, спартсмен знаходзіцца на аднаўленчым зборы. Іван уздзячы ўсім тым, хто верыў у яго і Вадзіма, і паабяцаў далей радаваць прыхільнікаў вынікамі. А вось Вадзім Дзевятоўскі прызнаў, што цпер галоўнае жаданне — пра ўсё забыць. — Наша з Іванам перамога — вынік цяжкай карпатлівай працы, якая працягвалася два гады. Для таго, каб адстаяць сваю праўду, мы аддавалі ўвесь свой час. Пры гэтым працягвалі трэніраваньня, бо ведалі, што аргументы, прадстаўленыя суду, адпавядаюць ісціне. Хоццца падзякаваць тым, хто верыў у мяне і Івана. Мы адчуваем сапраўды народную падтрымку, — падзяліўся Вадзім Дзевятоўскі. Што ж, і сапраўды, вельмі прыемна навіна не толькі для белаўскіх заўзятараў, але і для прыхільнікаў лёгкай атлетыкі па ўсім свеце. Рэч у тым, што за апошнія два гады, калі Ціхан і Дзевятоўскі не выступалі, дастойнай замяны ў свеце ім так і не знайшлося, а вынікі ў штурханні молата ў мужчынскіх сектары былі значна ніжэйшыя. Віншум спартсменаў з перамогаю і чакаем новых!

Алена АУЧЫНІКАВА.

ПРАЎНУЧКА МАНДЭЛЫ ЗАГІНУЛА Ў АЎТАКАТАСТРОФЕ

Праўнучка Нэльсана Мандэлы Зенані 10 чэрвеня загінула ў аўтамабільнай катастрофе. Дзівячынка вярталася з канцэрта, прысьвечанага адкрыццю чэмпіянату свету па футболе, які праходзіць у ПАР.

Машына з праўнучкай Мандэлы перакулілася на шашы ў Іаханесбургу. Акрамя яе ў аварыі ніхто не пацярпел. Кіроўца, які знаходзіўся за рулём аўтамабіля, арыштаваны. Яму могуць быць прад'яўлены абвінавачанні ў забойстве.

Зенані Мандэла даводзілася ўнучкай Зяндзі Мандэлы, старэйшай дачкі першага чарнаскурага прэзідэнта ПАР. 9 чэрвеня ёй споўнілася 13 гадоў. Сам'я Нэльсана Мандэлы ўстрымліваецца ад каментарыяў наконт таго, што здарылася.

МИНСКИЙ РАЙОННЫЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ 13 июля 2010 года ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН НА ПРАВО ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРОВ АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНЫХ УЧАСТКОВ В МИНСКОМ РАЙОНЕ

	Лот 1	Лот 2	Лот 3	Лот 4	Лот 5	Лот 6
1	Адрес земельного участка Минский район, Крупицкий с/с, д. Дубицкая Слобода	Минский район, Колодищанский с/с, п. Городище	Минский район, Колодищанский с/с, д. Юхновка	Минский район, Папернянкий с/с, юго-западнее кладбища «Северное-1»	Минский район, Луговослободской с/с, район п. Привольный	Минский район, Сеницкий с/с, район Д. Цитомиричи
2	Кадастровый номер 6236833003601000064	623683402101000428	623683405101000704	623685500001000393	623684100001000322	623686600001000221
3	Площадь земельного участка 0,0386 га	0,2001 га	0,0520 га	0,0030 га	1,5584 га	1,3473 га
4	Срок аренды (лет) 51	31	50	30	51	51
5	Целевое назначение Для размещения объекта торговли товарами народного потребления	Под строительство магазина строительных материалов	Для строительства торгового объекта	Под размещение павильона для реализации цветов	Для строительства административных и производственно-складских зданий и подъездной автомобильной дороги к ним	Под строительство производственно-складских помещений
6	Сумма убытков и потерь с/х производства (рублей) 630 300	828 130	-	121 290	4 268 000	62 722 800
7	Расходы по подготовке документации (рублей) 2 156 134	704 199	737 562	1 360 424	2 063 460	1 597 022
8	Начальная цена права заключения договора аренды 516 долларов США	7 780 долларов США	4 475,90 доллара США	166 долларов США	43 049 долларов США	110 525 долларов США
9	Задаток (рублей) 140 000	2 200 000	1 200 000	40 000	12 000 000	32 000 000

	Лот 7	Лот 8	Лот 9	Лот 10	Лот 11	Лот 12
1	Адрес земельного участка Минский район, Юзюфосовский с/с, д. Масловичи	Минский район, Новодорожский с/с, д. Королішчычкі	Минский район, Луговослободской с/с, д. Замостычкі	Минский район, Мацулишанский п/с, г/п Мацулишчы	Минский район, Хатэжынскі с/с, д. Богушово	Минский район, Горанский с/с, д. Байдакі
2	Кадастровый номер 623688205601000246	623684304601000459	623684105101000466	623655500001000518	623687500601000179	623681300601000031
3	Площадь земельного участка 0,0868 га	0,0592 га	0,2029 га	0,1473 га	0,0400 га	0,1000 га
4	Срок аренды (лет) 51	51	51	51	51	51
5	Целевое назначение Для строительства торгового объекта	Для строительства торгово-сервисного центра	Для строительства станции технического обслуживания	Для размещения производственно-складских помещений	Для строительства продуктового магазина	Под строительство объекта придорожного сервиса
6	Сумма убытков и потерь с/х производства (рублей) 773 180	4 071 870	7 605 600	-	356 300	-
7	Расходы по подготовке документации (рублей) 837 428	764 645	953 402	663 443	680 419	776 868
8	Начальная цена права заключения договора аренды 1 060 долларов США	2 514 долларов США	4 285 долларов США	15 355 долларов США	1 491 доллар США	1 597 долларов США
9	Задаток (рублей) 300 000	700 000	1 200 000	4 000 000	400 000	4 000 000

	Лот 13	Лот 14	Лот 15	Лот 16	Лот 17	Лот 18	Лот 19
1	Адрес земельного участка Минский район, Хатэжынскі с/с, район д. Хатэжыно — Новая Веска	Минский район, Новодорожский с/с, вблизи автодороги М-4 Минск—Могилев на 14 км (право)	Минский район, Мацулишанский с/с г.п. Мацулишчы	Минский район, Ждановичский с/с п. Ратомка	Минский район, Мацулишанский поссовет, г.п. Мацулишчы	Минский район, Сеницкий с/с, д. Урожайная	Минский район, Сеницкий с/с, д. Урожайная
2	Кадастровый номер 623687500001000100	623684300001000329	623655500001000303	623681708601002213	623655500001000322	623686600001000220	623686600001000219
3	Площадь земельного участка 14,9999 га	10,0000 га	0,5004 га	0,8501 га	1,9998 га	1,6808 га	0,3994 га
4	Срок аренды (лет) 51	49	51	40	51	71	—
5	Целевое назначение Для строительства логистического центра	Для строительства гипермаркета с многофункциональной направленностью	Для строительства производственно-складских и технических сооружений для производства изделий медицинского назначения	Для строительства физкультурно-оздоровительного комплекса	Под строительство производственно-складских и технических сооружений для пищевого производства	Для строительства гостиницы на 100 мест с рестораном на 150 мест	Для строительства оздоровительного центра с административным зданием
6	Сумма убытков и потерь с/х производства (рублей) 1 863 552 538	1 014 340 173	8 487 405	-	-	-	-
7	Расходы по подготовке документации (рублей) 6 449 085	3 623 656	1 827 820	2 151 045	3 084 162	833 751	1 050 643
8	Начальная цена права заключения договора аренды 359 028,60 долларов США	1 052 744 доллара США	35 851,36 долларов США	33 676,20 долларов США	405 042 583 белорусских рубля	429 842 445 белорусских рублей	102 141 296 белорусских рублей
9	Задаток (рублей) 60 000 000	180 000 000	10 150 000	9 540 000	40 000 000	42 000 000	10 000 000

Аукцион состоится по адресу: г. Минск, ул. Ольшевского, д. 8. Дата проведения: 8.06.2010 г. в 9.00.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются по адресу: г. Минск, ул. Ольшевского, д. 8, к. 416. Окончание приема заявлений и документов 02.06.2010 г. Контактные телефоны (8 025) 92 761 92, 204 11 62, 204 35 25.

Задаток перечисляется на р/с 3641000233719, Отделение № 537, г. Минск ОАО «Белинвестбанк», МФО 153001739, УНП 600068187, получатель — Минский районный исполнительный комитет.

К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в комиссию в указанные сроки соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внесшие в установленном порядке на указанный в объявлении расчетный счет задаток.

Победитель аукциона обязан в течение 10 (десяти) рабочих дней со дня принятия решения о предоставлении ему земельного участка внести плату за право заключения договора аренды земельного участка, возместить потери сельскохозяйственного производства, вызванные изъятием сельскохозяйственных земель для использования в целях, не связанных с ведением сельского хозяйства и расходы, оговоренные в условиях проведения аукциона. Договор аренды земельного участка заключается с победителем в течение 2-х рабочих дней после внесения им всех причитающихся платежей.

Все желающие могут ознакомиться с документацией и земельными участками.

Аукцион признается не состоявшимся в случаях если: заявление об участии в аукционе подано менее чем двумя участниками; ни один из участников аукциона после трехкратного объявления первой объявленной цены не подял аукционный номер; ни один из участников аукциона в соответствии с решением комиссии не был признан победителем.

Документы, необходимые для участия в аукционе на право заключения договоров аренды земельных участков:

- Заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков.
- Заверенные банком копии платежных поручений о внесении задатка на расчетный счет.

Кроме того, в комиссию представляются:

- гражданином — копия документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;
- индивидуальным предпринимателем — копия свидетельства о государственной регистрации индивидуального предпринимателя без нотариального засвидетельствования;
- представителем гражданина или индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность;
- представителем или уполномоченным должностным лицом юридического лица Республики Беларусь — доверенность, выданная юридическим лицом, или документ, подтверждающий полномочия

СКАНВОРД

Склаў Андрэй МІХАЙЛАЎ.

Сканворд з 5 часткамі і 50 пазіцыямі для знаходжання слоў. Часткі з'яўляюцца перакрыжымі.

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Сканворд + sudoku (4 чэрвеня). Па гарызанталі: Бардо, Меланж, Гута, Зэт, «Лад», Віка, Апол, Іваці, Кулінарья, Ара, Росі, Харал, Ляск, Ежа, Агітпункт, Нача, Шары, Цэнт, Жар, Абай, Палітра, Па вертыкалі: Калейдаскоп, Агучі, Кальханка, Джала, «Нарач», Узда, Арагац, Каралі, «Энэіда», Метро, Тэн, Пяр, Олуш, Сянаж, Іскра, Жывапіс, Ктыр.

Сканворд (5 чэрвеня). Па гарызанталі: Галгофа, Мьяншоў, Ашуг, Акт, Орф, Маўр, Мусон, Вулкан, Манна, Кіп, Намёк, Цымус, Юн, Аер, Леў, Чмут, Флаэма, Граната, Ікт, Рэшта, Узор, Карма, Шхуна, Сакс, Каратэ, Авар, «Сноў», Парэчанкаў, Па вертыкалі: Макавецкі, Лік, Алімп, Чака, Мэтр, Максімум, Машкоў, Ані, Тара, Фрак, Лінь, Скрут, Штрэм, Яшма, Ава, Батар, Мегарфон, Галс, Эрз, Мангал, Екіп, Семчаў, Азу, Атан, Каян, Корж, Аракчэў.

Сканворд (9 чэрвеня). Па гарызанталі: Дзьмухавец, Коска, Тур, Астат, Ноч, Свята, Роба, Рыбак, Арол, Прыход, Атрад, «Смак», Эскарп, Плойма, Раса, Цуг, Унук, Калыма, Радно, Ксі, Іса, Пляж, Абзац, Рэл, Атаман, Кале, Улар, Даль, Вясёлка, Па вертыкалі: Лівень, Рэбус, Раб, Чырок, Руа, Ананд, Хор, Суціца, Мост, Пракос, Ярд, Аракул, Краты, Эмаль, Сабо, Купала, Сет, «Нерв», Енк, Аркан, Кіт, Ауто, Ялта, Барс, Ялп, Арамейцы, Ода, Мумія, Фол, Крага, Жывіца.

Муз-news

«Цудоўнае жыццё» па версіі Алены Ланской

Убачыць і нават пачуць яго можна ў новым кліпе слявачкі на песню «Life Is OK!», напісаную Яўгенам Алейнікам і Віктарам Рудэнкам (мэнавіта з гэтай песняй, нагадаем, артыстка наядуна перамагла ў міжнародным конкурсе маладых выканаўцаў «Atlantic Breeze-2010» у ЗША).

Асаблівай нагодай для гонару Алена Ланская лічыць тое, што ёй нарэшце ўдалося сабраць на адной пляцоўцы людзей, з якімі яна даўно марыла папрацаваць: рэжысёра Аляксандра Патапава, апэратара Віктара Аскірку, стыліста Лаліту Угун-Ілімовіч. Касцюм ж для кліпа шыла маладая, але вельмі перспектыўная дызайнер Яважына Міклашэвіч. «Тры дні, тры сцэны, тры вобразы, утрыя большы бюджэт, чым у мінулых ролях; пастананы рух у кадры, вялікі дэкарацыі і значныя спецэфекты — гэта тое, пра што я даўно марыла... — расказвае слявачка. — На здымчай пляцоўцы бесперапынна працавала больш за 30 чалавек, і тыя, у каго выдаваўся вольны час, спалі проста на пляцоўцы, бо ўсе мы выкладваліся на поўную сілу. Але я з задавальненнем угадваю гэты вопыт, бо вельмі люблю працаваць з прадэсіяналамі». Вынік гэтай работы, сцвярджае артыстка, ужо ацанілі многія яе знаёмыя, якія... не пазналі Ланскую ў кадры. «Гэта яшчэ што! — смеецца Алена. — Я ўпаўная, што ўсе, хто скептычна ставіцца да творчасці беларускіх артыстаў, будуць прыемна здзіўленыя гэтым ролякам!».

Паралельна артыст паспрабаваў сябе ў новай ролі — радыёведучага. З пачатку чэрвеня ён адкрыў сваю аўтарскую штотыднёвую праграму ў аўдыёчасопісе RodFM.fm, дзе разважае на самыя розныя тэмы з «зорнага» і звычайнага жыцця. Першы выпуск «суб'ектыўна-аналітычнага шоу», напрыклад, быў прысвечаны разбору конкурсу «Еўрабачання-2010» і выступленню прадстаўнікоў Беларусі.

«Чортавы дуэт» гурта «The Stokes»

Беларускі калектыў запісаў дуэт з вядомым расійскім рокерам Ільям Хортам — лідарам гурта «Пілот». Атрымаўся, як лічаць артысты, практычна ідэальны хіт, які павінен трапіць у іх новы альбом. Пакуль жа пазнаёміцца з песняй і спампаваць яе можна на сайце гурта www.stokes.ru.

«Я выбіраў кампазіцыю для дуэта з некалькіх прапанаваных варыянтаў», — дзеліцца Ілья Хорт. — «Хлопцы скінулі мне іх на электронную пошту. Песня «Па плане» найбольш спадабалася — і музыка, і па сэнсе — у яе вельмі правільны пэсэл. Яе мы і запісалі». Запіс ішоў, дарчы, у няпрэсты для гурта час, калі мяняўся яго склад. «Усім было вельмі цяжка, бо мы не проста музыканты, якія гралі разам, мы — сябры і вельмі многа перажылі разам як у Беларусі, так і ў Маскве, куды перабраліся больш як 4 гады таму, — расказвае лідар гурта Алекс Сток. — Быў час, хацелася кінуць усё і апусціць рукі, але потым мы зразумелі, што трэба жыць будучыняй». У выніку калектыў пакінулі клавішнік Руслан Парфёнаў і барабаншчык Аляксандр Гранчык, але на змену ім прыйшлі беларускі гітарыст Андрэй Краўцэвіч і маскоўскі барабаншчык Міхаіл Казадаеў. Самі музыканты сцвярджаюць, што гэтыя перамены гурту толькі на карысць: дзве гітары — удвая больш рок-н-ролу!

«Ледавіковы перыяд» паводле Дзмітрыя Калдуна

Да свайго 25-годдзя пераможца «Фабрыкі зорак-6» і пакуль што лепшы дэлегат Беларусі на «Еўрабачанні» Дзмітрый Калдун зрабіў падарунак — як сабе, так і прыхільнікам: кліп на песню «У пакоі пустым». Праўда, яго прэзентацыя адбудзецца ў адным з модных клубаў Масквы на 5 дзён пазней святковай даты (дзень нараджэння артыста адзначае 11 чэрвеня).

Паводле сюжэта кліпа, герой спрабуе пазбавіцца ўспамінаў пра дзяўчыну, стасункі з якой засталіся ў мінулым, — але тыя не адпускаюць, і ад іх сцігне ўсё не толькі ўнутры, але і звонку. У гэтым, уласна, адметнасць роля: паводле задумкі рэжысёра Арцёма Аксёненкі, усё, да чаго дэтыкаецца герой, адразу замярае. «Я адчуў сябе на здымках Каем з казі «Снежная Каралева», — дзеліцца уражаннямі Дзмітрый Калдун. — А паколькі я хімік па адукацыі, было вельмі цікава ўнікаць у тонкасці майстэрства спецыялістаў па спецэфектах, якія стваралі іней, дым або халодную віруючую ваду... Я нават не ўтрымаўся і таксама прыклаў руку да некаторых з гэтых эфектаў». Усё падчас здымак было выкарыстана некалькі соцень кілаграмаў штучнага лёду, а таксама разбіты не адзін дзесятка кубоў, «выраччаных» па спецыяльных тэхналогіях за некалькі тыдняў... Паралельна артыст паспрабаваў сябе ў новай ролі — радыёведучага. З пачатку чэрвеня ён адкрыў сваю аўтарскую штотыднёвую праграму ў аўдыёчасопісе RodFM.fm, дзе разважае на самыя розныя тэмы з «зорнага» і звычайнага жыцця. Першы выпуск «суб'ектыўна-аналітычнага шоу», напрыклад, быў прысвечаны разбору конкурсу «Еўрабачання-2010» і выступленню прадстаўнікоў Беларусі.

Вядучая рубрыкі Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

СЕННЯ

Месяц Маладзік 14.15. Месяц у сузор'і Білізнтаў.

Табліца з сонца і зоркамі: Мінск, Віцебск, Мар'ініў, Гомель, Гродна, Брэст.

Імяніны: Пр. Ісака, К. Антаніны, Леакадзі, Яніны, Андрэя, Ануфрыя, Лявона, Яна.

Надвор'е на заўтра. Геамагнітныя узрушэнні. Авазначэнні: німа прыкметных геамагнітных узрушэнняў, невялікія геамагнітныя узрушэнні, слабая геамагнітная бура.

12 чэрвеня

Дзве даты: 1934 год — адкрыты Мінскі стадыён «Дынама». 1936 год — на «ўсенароднае галасаванне» вынесены праект сталінскай Канстытуцыі.

РЕЗУЛЬТАТЫ РОЗЫГРЫША ПРИЗОВ РЕКЛАМНОЙ ИГРЫ «БОНУС»

Организатор рекламной игры — Республиканское унитарное предприятие по организации лотерей «Национальные спортивные лотереи» (зарегистрировано решением Минского городского исполнительного комитета № 1252 от 18.11.1999 г. в Едином государственном реестре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за № 190033145).

Табліца з імямі пераможцаў і сумамі прызавых фондаў.

Табліца з імямі і месцамі пераможцаў розных катэгорыяў.

Призовый фонд рекламной игры разыгран полностью. Телефоны справочной службы УП «Национальные спортивные лотереи»: (017) 288 20 55, (029) 388 20 55, сайт www.superlotto.by.

ХАТНЯЯ ЭНЦЫКЛАПЕДЫЯ

ВАРТА ПРЫСЛУХАЦА

Клапоцімся пра дзясны. Апошнім часам стоматалагі сцвярджаюць, што сэння большую пагрозу ўяўляюць не карысныя полісці, які гэта былі некалькі дзесяцігоддзям таму, а хваробы дзяснаў. Таму вельмі важна старанна сачыць за станам сваіх дзяснаў. 1 выдатная падмога ў гэтым — зёлкі.

Каварныя і асабліва небяспечныя. Здароўе любога зуба ў многім залежыць ад стану тканак, якія яго акружаюць, г. зн. дзяснаў. А хваробаў іх існуе шмат. Гэта і гінгівіт (запаленне характэрна запаленае тканак парадонта і парашэнне сасудзістага ложа), аднак найбольш каварным і небяспечным з'яўляецца парадантоз — хвароба прыдзе ў конай тэхцы сківіцы, які суправаджаецца не толькі запаленнем дзяснаў, але і іх разрыхленнем. У выніку зубы становяцца рухомымі і пачынаюць выпадаць. Каб справіцца з гэтымі запаленымі праблемамі, неабходна, па-першае, умоўваць імунітэт і нармальнаваць абменныя працэсы ўсёга арганізма, па-другое, умоўваць непасрэдна тканкі дзяснаў. Мэнавіта апошнім і прапануем заняцца.

Праграма на лета. Не прапусціце спрыяльны час. У летнюю пару актыўна прымяняйце расліны ў свежым выглядзе, напрыклад, трыпутнік. Яго свежэе лісце карысна проста жаваць не менш чым тры разы на дзень, а затым разжаваць лісце выплюнуць. Ужо раз тыдзень вы адчуеце выдатныя вынікі: дзясны будуць менш балезні і крватачыць.

Многія лекавыя расліны прайшлі праз стагоддзі і падарылі здароўе не аднаму пакаленню. Праз запалены дзяснаў добра дапамагаюць карані араліі, жытнішчо, дуброўкі (калган, ладчатка).

У народнай медыцыне пры лічэнні запаленым дзяснаў вельмі папулярныя настойкі конкаса каштана, календулы ці пропалісы для апрацоўкі дзяснавых кішчэняў. Працэдура простая: намачыце ў расцевоы скручаны кавалчкі ваты ці бінту і закладзіце на гона. Пры вялікай адчувальнасці дзяснаў настойкі можна разбавіць гатаванай вадай. Атрыманы састаў уціраеце ў дзясны на працягу некалькіх хвілін. Такія працэдуры садзейнічаюць рэгенерцыі тканак, дэзынфікуюць поласць рота і пазбягаюць ад непрыемнага паху. Карысныя аплікацыі і на аснове сардэчніка. Яго ўздзеянне абумоўлена тым, што ён змяшчае флаваноды і эфіры алеі і таму настой гэтай травы (1 ч. лыжка на шклянку кіпеню) цудоўна знімае раздражненне слізістай абалонкі поласці рота, памяншае ўзбуджальнасць нервовых канчаткаў.

Без паласкання не абісцяся. Спецыяльныя сродкі для паласкання поласці рота, якія можна набыць у краме, вядома, эфектыўныя, аднак лепш самім прыгатаваць лекавыя растворы. Ракамендуецца такія даступныя сродкі, як моцная зялёная гарбата, адвар дубовай кары, травы святаяннік і шалфей. Дабратворна ўплываюць на дзясны настой эўкаліпту, лаванцы і чырвоўніку. Гэтыя травы валодаюць вжывчым і антысептычным уласцівасцямі. Іх трэба заварваць як гарбату і захоўваць на працягу дня ў тэрмасе. Інтэнсіўнасць і частата паласканняў залежыць ад стану дзяснаў. Карысна паласкаць рот выжыкай з кораня барбарысу. Для яе прыгатавання 1-2 ч. лыжкі расліны заліце 1 шк. кіпеню, настойвайце 1 гадзіну. Паласкайце рот 3-4 разы на дзень.

РАІМ ПРЫГАТАВАЦЬ

Квас. Гэты напой не толькі выратуе ў спякотае надвор'е, але і дабратворна ўплывае на дзейнасць страўніка і кішчэніка, а таксама паляпляе работу нервовай сістэмы. Лімонна-мядовы. 4 л гатаванай вады, 1,5 шк. мёду, 1-2 лімоны, 1 ст. лыжка дражджэй, 0,5 шк. разынак.

Бурачны. Абабраныя буракі парэжце кубікамі ці брускоўкамі. Лустачкі хлеба падсушыце ў духоўцы да залацістага колеру скарынкі. Пакладзіце буркі і хлеб у вялікую каструлю, заліце вадай, дадайце цукер, дражджы, перамяшайце. Пакульне квас на два дні брадзіць у цёплым месцы, затым працадзіце, разліце ў бутэлькі.

Класічны жытні. 1 бухан жытняга ці чорнага хлеба, 1 ст. лыжка дражджэй, жменька разынак, 0,5 шк. цукру, 5 л гатаванай вады. Нарэжце хлеб лустачкамі, пакладзіце на сухую блыху, пастаіце ў духоўцы на максімальнай тэмпературы, каб хлеб стаў чорнага колеру. Перакладзіце хлеб у прыдатную пасудзіну, заліце кіпенем, накрыйце накрывкай, пакіньце настояцца на 4-5 гадзін. Працадзіце настой, дадайце дражджы, разыны, цукер, перамяшайце, пакіньце ляжа на 8-10 гадзін пад накрывкай.

ЖАНОЧЫЯ САКРЭТЫ

Вырабляем духі самі

Калі вы яшчэ не вызначыліся, якія духі вам больш прыдатныя, то паспрабуйце вырабіць іх самастойна, выкарыстоўваючы натуральныя кампаненты і арыентавацца на... колер вашых валасоў. Пры светлых валасах змяшайце да 6 п'яльцісткаў кветак фіялкі і ружы, дадайце патроху ліцыя м'яты і шалфей і 10 п'яльцісткаў вербены. Усе травы павіны быць высушанымі. Перамяшаныя кампаненты будучых духоў заліце 50 г спірту і праз тыдзень працадзіце. У гатовыя духі дазваляецца дадаць ваніль на самым кончыку нажа. Гэтыя духі наносьце пасля захаду сонца (папярэдне прынушы душ) на заліцы, дзе адчуваецца пульс, і пад калені, а зранку ўжо не карыстаецеся духамі.

Калі ў вас цёмныя валасы, то вазьміце чайную лыжку базу і па 1 кроплі эфірнага алею яміну і гваздзікі. Усё змяшайце з 50 г спірту і пакіньце на тыдзень настояцца. Адначасова ў другой бутэльцы змяшайце 50 г спірту і патроху траў базіліку і м'яты. Праз тыдзень працадзіце і наносьце на заліцы сплatchу па кроплі першага паху, а затым — па кроплі настойкі з другой бутэлькі, прычым духі наносьце да 100 гадзін дня. Пры рыжым адценні валасоў вазьміце 12 г спірту і змяшайце з кветкамі акацыі, дадайце туды травы палыну, кветак лаванды і касачоў. Зранку наносьце на месцы, якія пільсуюць, ці на адзенне.

ХУТКАЯ ДАПАМОГА

КАЛІ Ў ВАС... з'явіўся боль у спіне, сядзьце на пяці, сціскаеце рукі ў кулак і на працягу некалькіх хвілін нагладжайце кулакмі ўздоўж пазваночніка ўверх і ўніз. ...сталіся і запаліліся вочы, прамывайце іх настоем кветак рамонку: 2-3 ст. лыжкі сухіх кветак заварыце шклянкай кіпеню і настойвайце 1 гадзіну пад шчыльна закрытай накрывкай.

НЯЦОТ

У шэрагу энцыклапедычных даведнікаў акцэнтуюцца ўвага на тым, што адной з фундаментальных «пазіцыяў» з'яўляецца супрацьстаянне двойкі і тройкі. Двойка сімвалізуе раздвоенне, палярнасць, і гэтым самым супрацьстаяць тройцы, якая адлюстроўвае пераходнае раздвоеннасці, спасціжэнне ісціны і тым самым надзяляе энергію руху наперад. І ўсё ж, на нашу думку, у аснове фундаментальнага падзелу каштоўнасцяў у традыцыйнай культуры беларусаў (славян) ляжыць не класічнае супрацьстаянне двойкі і тройкі, а значна больш шырокае супрацьстаянне — цотнасці і няцотнасці.

На першы погляд, падаецца, што адносны двойкі і тройкі могуць складаць падмурак узаемаадносін цотнасці/няцотнасці ва ўсіх яе правах. З гэтым можна было б пагадзіцца, калі б наступныя пары лікаў натуральнага раду паўтарылі і падмацавалі акрэсленыя заканамернасці. Напрыклад, калі б такім жа выразным было поўнае змяшчэнне-абрадавае напружанасці паміж тройкай і чацвёркай, пяцёркай і шасцёркай, васьмёркай і дзвяткай, які гэта поўнае прапуляна ў супрацьстаянні лікаў дванаццаці і трынаццаці. Аднак далей такая паслядоўнасць не прасочваецца. У той жа час даволі прэзэрыты бацьчына апазіцыі паміж цотнымі і няцотнымі лікамі, якія стаяць у натуральным радзе далёка адзін ад аднаго, перш за ўсё паміж шасцёркай і дзвяткай.

У свядомасці нашых сучаснікаў ляжыць агульнапрынятае правіла: на спатканне з жывым чалавекам (на дзень нараджэння, на юбілей, на вяселле, віншаванне з нагоды прафесійнага свята) мы ідзем з букетам, у якім няцотная колькасць кветак; калі ж мы наведваем памерлага чалавека, то ў букце будзе парная колькасць кветак (а колькі іх: 2-4-6-8 — гэта ўжо не прынышчова).

Да сённяшняга часу ў асродкі беларусаў захоўваецца даўняя традыцыя ўзводзіць драўляныя дамы, у якіх абавязкова будзе 13 вяноку. Здавалася б, лік трынаццаці суправаджае вялікая колькасць павер'яў, сэнс якіх заўсёды негатывны. Што ж прымула нашых колішніх цесляроў і плотнікаў спыніцца на «гэтай вышыні»? Сакрат скаваны ў тым, што саму жыліўню прастору хаты апавясаюць дванаццаць вяноку (мэнавіта столкі сузор'я ахопляе гадавы шлях сонца). Адрэдавана трынаццаці вяноку, які змяркаў зруб, ужо належаў не чалавеку (гаспадару хаты), а распачынаў і маркіраваў каардынаты зусім іншага свету — гарышча, якое з'яўлялася прыстанішчам сілаў Цемры, Смерці, усялякіх начысцікаў.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усімлібыя!

Падобна на тое, што ў маёй печані ёсць анёл-ахоўнік: як толькі ва ўніверсітэце плануецца гулянка групай, бацькі раптам вырашаюць, што мне трэба абавязкова наведаць бабалу ў вёсцы. А што б ты хацеў, скрыно гарэлкі ці вечнае жыццё? — Скрыно гарэлкі! Усё адно праз 7 мільярдў гадоў сонца пагане!

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА. ЗАСНАВАЛІНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. РЕГІСТРАЦЫЯНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ. РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: І. БАРАНОЎСкі, С. ГРЫБ, У. ЗДАНОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. КАРПЕНКА, Л. ЛАХМАНЕНКА, С. ПРОТАС (намеснік галоўнага рэдактара), С. РАСОЛЬКА, Л. РЫЖАНКОВА (першы намеснік галоўнага рэдактара), Л. СВДРІЦЬКАЯ, А. СЛАНЕЎСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК, І. ШУЧЭНКА. НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкая, 10-а. Тэлефоны: прыёмны — 287 19 19 (гвал.факс); адрэдакц. пісьму — 287 18 64, падлікі і распаўсюджвання — 287 18 36, 287 18 51, юрыдычнага — 287 19 68, сакратарыята — 292 05 82, адказных за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне».

— 292 21 03, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Баранавічах: 47 71 94, Магілёве: 32 74 31; бухгалтэры: 292 22 03. http://www.zviazda.by; ПРЫЁМ тэл.факс: 287 27 179, РКЛАМЫ, e-mail: reklama@zviazda.minsk.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламнае характар. Адрэдаваны за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Вывадацтва «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выздзіцьце 250 разоў на год. Тэраж 33.310. Індэкс 63850. Зак. № 2832. Нумар падпісанні ў 19.30. П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12